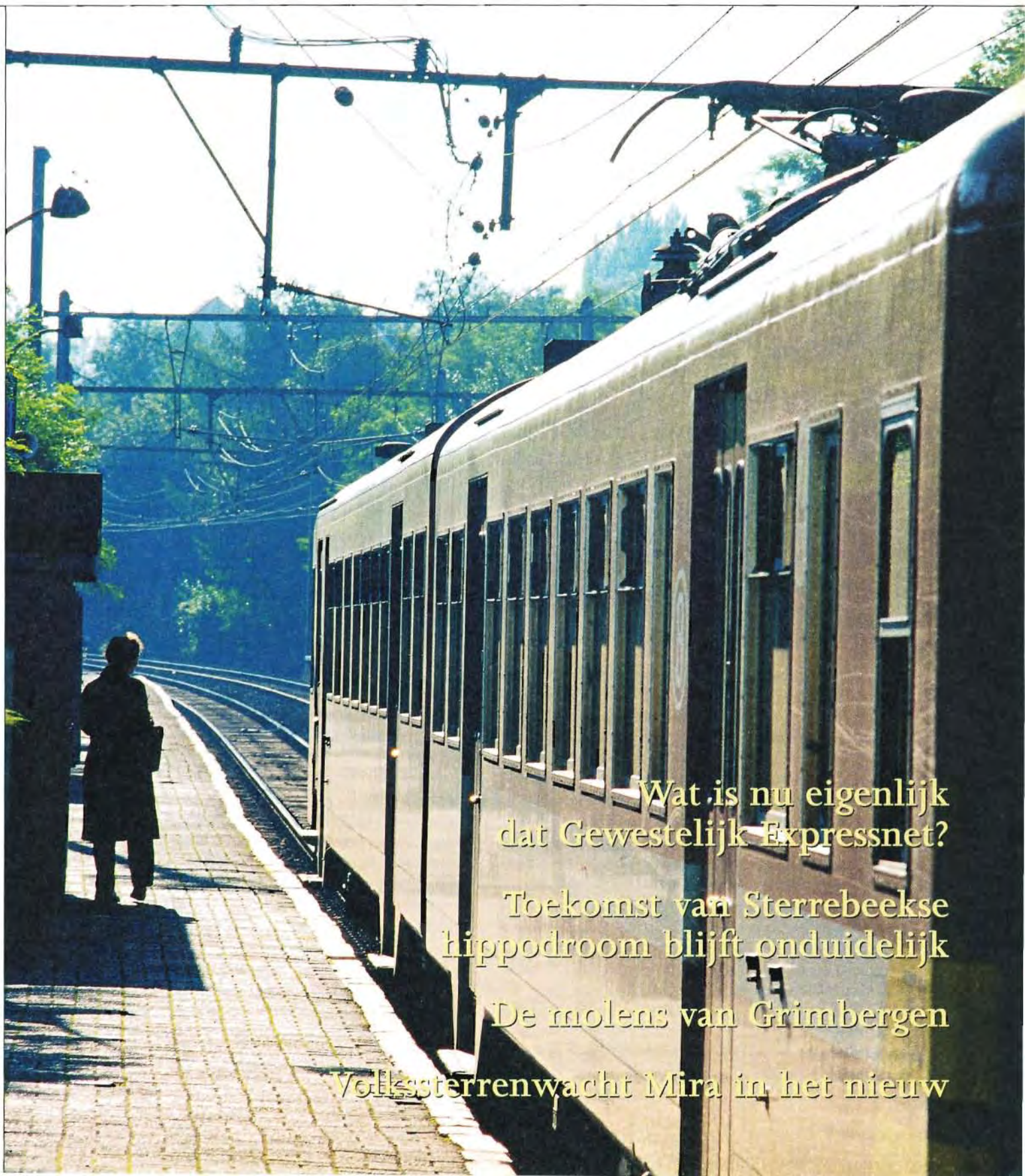

NOVEMBER 2000 Jaargang 4 nr. 10

RandKrant

M A A N D B L A D

VOOR DE BEWONERS VAN DE VLAAMSE RAND

Wat is nu eigenlijk
dat Gewestelijk Expressnet?

Toekomst van Sterrebeekse
hippodroom blijft onduidelijk

De molens van Grimbergen

Volksterrenwacht Mira in het nieuw

Franstalige lijsten in de rand breken niet door

Het volk heeft gesproken. De gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober jl. hebben gezorgd voor een vernieuwing van het politieke personeel in de stad- en gemeentehuizen. Een grondige analyse van de uitslag in de rand krijgt u in het volgend nummer van RandKrant. Na het uitsterven van de vreugdekreten en/of jammerklachten dringen zich wel enkele eerste bevindingen op. De belangrijkste is ongetwijfeld dat de Vlamingen terrein verliezen in de faciliteitengemeenten.

Bij de analyse van de uitslagen mag natuurlijk niet uit het oog worden verloren dat het om plaatselijke verkiezingen ging. Veralgemevende conclusies zijn dus uit den boze. Het plaatselijke impliceert dat de verschillen tussen de diverse gemeenten zeer groot zijn en dat 'dorpspolitiek' in de pejoratieve betekenis van het woord, zijn invloed heeft

Vrijbrief

In Kraainem en Wezembeek-Oppem boeken de Union-lijsten met vaak rabiate Franstaligen winst. Wie de resultaten in beide buurgemeenten naast elkaar zet, merkt meteen het succes van het meest extreme franje van de francophonie. In Wezembeek-Oppem boekt burgemeester François van Hoobrouck-d'Aspre, niet bepaald de grootste vriend van de Vlamingen, een opmerkelijke persoonlijke score. Zijn Kraainemse collega Léon Maricq, die bijwijlen een modus vivendi met de Nederlandstaligen niet ongelegen was, wordt afgestraft en moet de duimen leggen voor de extremistische Union-lijst die in één klap de volstrekte meerderheid haalt. Er breken beroerde tijden aan voor de Vlamingen in Kraainem. Met Pol Willemart als burgervader in Kraainem heeft François van Hoobrouck uit Wezembeek-Oppem een overtuigde medestander om samen het hoofd te bieden aan de omzendbrieven van de Vlaamse regering. De Franstaligen zouden de verkiezingsresultaten wel eens kunnen gaan beschouwen als een vrijbrief om de Vlaamse voorgedij te contesteren. Het zal voor Vlaams minister Johan Sauwens en de zijnen zaak zijn de toestand nauwlettend in het oog te houden en er geen

FOTO: PASCAL VIDNERON

De roep dat in de rand zo'n 120.000 Franstaligen voor Franstalige lijsten zouden stemmen is een fictie gebleken

laten gelden. Een buitenstaander heeft geen weet van, noch een boodschap aan het uitvechten van soms persoonlijke vetes die niet zelden achter verschillende lijsten schuil gaan. Die vaststelling geldt meer voor de ruime rand dan voor de zes faciliteitengemeenten die al jaren in het oog van de storm zitten en waar deze stembusslag met argusogen werd gevolgd. In vijf van de zes faciliteitengemeenten verliezen de Vlamingen terrein. Alleen Wemmel waar de Vlamingen lichte winst boeken, vormt een uitzondering al is de doorlichting daar moeilijk omdat de lijst van de burgemeester Jos Geurts formeel een tweetalige lijst is. Het Vlaamse kartel dat drie partijen plus een groep onafhankelijken opzetten, is goed voor vijf zetels, waarvan één schepenzetel. Elders verliezen de Nederlandstalige lijsten terrein. Het gaat nergens om spectaculaire verliezen, maar de afkalving van het Vlaamse electoraat is constant. Volgens een bevoorrechte getuige uit een faciliteitengemeente 'gaat de zachte winst van de Franstalige lijsten onmiskenbaar door'. Puur mathematisch hebben de Nederlandstaligen in de zes niet te klagen maar psychologisch ziet het er weinig opbeurend uit.

enkel misverstand over te laten groeien dat de zes faciliteitengemeenten tot Vlaanderen behoren en dus de spelregels van het Vlaams Gewest moeten respecteren. Of zoals iemand uit de Zes opmerkte: Vlaanderen mag de Zes geenszins opgeven.

Fictie

Anderzijds leren de uitslagen, in de bredere rand rond Brussel, dat de Franstaligen, nu de EU-burgers stemrecht hebben, niet doorbreken en dat ook de roep dat in die rand zo'n 120.000 Franstaligen zouden leven, of alvast voor Franstalige lijsten zouden stemmen, een fictie is. De resultaten in Meise en Overijse waar Union slecht scoort, zijn in deze symptomatisch, al gaat in Overijse alle aandacht naar de optater die uittredend CVP-burgemeester Erik Schamp kreeg. Of is Overijse niet eerder de perfecte illustratie dat puur dorpspolitieke elementen het resultaat bepalen? Daar, en elders, wordt het afwachten hoe de nieuwe bezems zullen veggen.

Johan Cuppens

FOTO: PASCAL VIGLÉBOOK

- Het politieke landschap lijkt drastisch te veranderen in het koninkrijk van Vlamingen en Walen. (commentaar in de Duitse krant Die Welt)
- Verkiezingen kunnen altijd verrassen. (gewezen premier en toekomstig burgemeester van Vilvoorde Jean-Luc Dehaene in De Standaard)
- Ik vrees dat velen opnieuw hun stem laten bepalen door de onmogelijkheid om met anderen samen te leven. Je kunt je toch afvragen waarom we het zo moeilijk hebben om met diversiteit om te gaan, waarom we de andere willen elimineren (...) Nochtans is het de normaalste zaak van de wereld om met verschillende culturen samen te leven. De staat zonder culturele diversiteit is de aberratie. (Rik Pinxten, professor in de culturele antropologie aan de Gentse universiteit in De Standaard)
- Er zijn zoveel vooroordelen. Een beetje openheid en kennis van elkaars cultuur zou al wonderen doen. (Fatima Lamarti, eerste gemeentemaatslid van vreemde afkomst in Vilvoorde in Het Nieuwsblad)
- Lokale bestuurders moeten veel meer investeren in het sociale kapitaal in hun gemeente of stad, in goede sociale contacten in wijken en buurten, in meer wederzijds vertrouwen tussen de mensen. Maar dat moet dan wel zes jaar lang gebeuren en niet enkele maanden voor de verkiezingen. (politoloog Johan Ackaert in De Morgen)
- Ik ben er ziek van. Ik vind het verschrikkelijk. Al die loze kreten en het zoeken van de partijvoorzitters naar hun eigen gelijk. Als je ze bezig hoort, hebben ze weer allemaal gewonnen. Maar ze hebben allemaal verloren. De democratie heeft verloren. (Paula D'Handt voormalig commissaris voor het migrantenbeleid in De Standaard)
- Wat mij interesseert, is dat de partij vooruitgaat. (VLD-voorzitter Karel De Gucht in De Morgen)

VAN HOREN ZEGGEN

- Als je vroeger door Vlaanderen reed in verkiezingstijd, zag je overal borden van de CVP, terwijl je nu, zelfs bij regen, een blauw landschap ziet. (id.)
- Ik weet wel dat er nu een blauwe wind waait, maar die heeft ons zelfs nog niet doen sidderen. Wij blijven afgetekend de grootste partij in Vlaanderen. (CVP-voorzitter Stelaan De Clerck in De Morgen)
- Vier procent verliezen is geen overwinning. (CVP-jongeremovoorzitter Koert Debeuf in De Morgen)
- De mensen zijn dat beu, het mekaar vliegen afvangen. (Vlaams minister en toekomstig burgemeester van Hasselt Steve Steuvert in De Standaard)
- We hebben vandaag een signaal gekregen dat we goed bezig zijn. (SP-voorzitter Patrick Janssens in Gazet Van Antwerpen)
- Ik had beter geweld. (burgemeester Louis Tobback van Leuven in De Standaard)
- Er is toekomst voor een ongebonden beweeglijke partij. Meer nog, de toekomst is bezig. Alleszins voor de VU. (algemeen Volksunie-voorzitter Geert Bourgeois in De Morgen)
- VU&ID heeft geen uitstraling meer. We slagen er niet meer in als groep een steunpunt op de bevolking te drukken. (Vlaams minister van Cultuur Bert Anciaux in De Morgen)
- Alle meerderheidspartijen hebben het goed tot zeer goed gedaan. Als regeringsleider kan ik tevreden zijn. (premier Guy Verhofstadt in De Standaard)
- We stigmatiseren de kiezers van het Vlaams Blok. We zetten een grafzerk op de voorpagina van de krant, we commentariëren over de rampzalige uitslag in Antwerpen en schrijven dat hun kiezers zeikerd zijn. Denk je dat de Blok-kiezer zich dan plots gaat bedenken? Integendeel. (Paul Staes, ex CVP-senator en gewezen Agalev-europarlementslid in De Standaard)
- Hasselt kan een laboratorium zijn voor de rest van Vlaanderen. Laat ons zeggen: le nouveau SP est arrivé. (Vlaams minister en toekomstig burgemeester van Hasselt Steve Steuvert in De Morgen)

Pendelen met het GEN (I) 4

Het verkeer in de wijde omgeving rond Brussel rijdt zich steeds vaker en langer vast. Alleen een net van hoogwaardig openbaar vervoer kan nog een oplossing bieden. Die overtuiging deelt iedereen, maar de uitvoering van het GEN laat desalniettemin op zich wachten.

Een inventaris van 100 jaar industriële geschiedenis in Vilvoorde 8

II. II. II. Actie: Dilbeekse vrijwilligers doen meer dan kaarten verkopen 9

Figuranten 10

Misdaadauteur Luc Deflo situeert zijn psychologische thrillers vooral in zijn geboortestad Mechelen en in zijn huidige woonplaats Vilvoorde. Wat hij schrijft kan naast uw deur gebeuren. ...

Dorpsgezichten (2) 24 De molens van Grimbergen

Reputatie van Spullenhulp niet stuk te krijgen 29

Kinderen lijden onder verlamdend comfort 31

Voor visueel gehandicapten is de Randkrant beschikbaar op cassette. Geïnteresseerden kunnen contact opnemen met het Atelier Helen Keller, tel. 02/466 94 40 of met de redactie.

EN OOK NOG

VAN ASSE TOT ZAVENTEM 6

ZONDER OMWEGEN 26 • RESTAURANT 28

VAN HUIZEN EN TUIJNEN 30 • GASTENBOEK 32

COLOFON

Randkrant verschijnt maandelijks op 145.000 exemplaren en is een initiatief van vzw Informatie Vlaamse Rand.

Hoofdredactie: Henry Coenjaarts

Eindredactie: Geneviève Ostyn

Vormgeving: Mega.L.Una, Brussel

Druk: A. De Cuyper-Robberecht, Zele

REDACTIEADRES:

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

tel. 02 767 57 89, fax 02 767 57 86, randkrant@ping.be

Verantwoordelijke uitgever: Henry Coenjaarts,

Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren

Wat is nu eigenlijk dat Gewestelijk Expressnet?

Over de uitbouw van beter openbaar vervoer tussen Brussel en zijn wijde omgeving, wordt al een decennium nagedacht en gepraat. Het lijkt erop dat er nu eindelijk ook werk zal worden gemaakt van zo'n Gewestelijk Expressnet(GEN). Reden voor Randkrant om er in een reeks artikelen grondig bij stil te staan. We beginnen met een kennismaking: wat is precies het GEN?

De gedachte aan een voorstedelijk openbaar vervoersnet van en naar Brussel stamt al uit het begin van de jaren negentig. Aanleiding waren uiteraard de groeiende files op de autowegen van en naar Brussel. De kennis van het mobiliteitsprobleem was op dat moment al zover gevorderd dat men inzag dat nieuwe en/of bredere autosnelwegen geen oplossing konden bieden: de milieubelasting neemt zo verder toe en het mobiliteitsprobleem wordt er niet blijvend mee opgelost want bredere wegen trekken als een stofzuiger ook weer meer wagens aan waardoor je na verloop van tijd opnieuw files - maar dan nog bredere- krijgt. Wel geloofde men dat meer en beter openbaar vervoer kon bijdragen tot de beheersbaarheid van de Brusselse files. De vraag die hierbij rees, was dan wel waar dat openbaar vervoer het best kon worden verbeterd? Het antwoord luidde: vooral in de rand rond Brussel. Uit een onderzoek naar de autoverkeersstromen dat in 1991 werd uitgevoerd in het kader van het Brusselse vervoersplan Iris, bleek immers dat het aandeel van de pendelaars, dat tijdens de ochttenpiek met het openbaar vervoer naar Brussel komt, lager lag naarmate ze dichterbij Brussel woonden. Van wie op 10 km of minder buiten Brussel woonde, nam slechts 18,7pct. het openbaar vervoer. Bij de inwoners die tussen de 10 en de 20 km van Brussel woonden, maakte al 28 pct.

gebruik van het openbaar vervoer om naar de hoofdstad te komen. Van de mensen die tussen 20 en de 30 km van Brussel wonen, steeg dat cijfer naar 47 pct. en voor de rest van het land lag het zelfs op 55 pct. Het besluit lag voor de hand: vooral wie dicht bij Brussel woonde, maakte heel weinig gebruik van het openbaar vervoer en dus moest er vooral daar aan een verbetering van het openbaar vervoer worden gewerkt. Het GEN was geboren. Althans in gedachten want qua realisaties op het terrein staan we nog altijd nergens.

Maximaal één overstap

Na 1991 kreeg een studiesyndicaat dat bestond uit de vier vervoersmaatschappijen - De Lijn, TEC, MIVB en NMBS - de opdracht uit te zoeken hoe zo'n GEN er best kon uitzien. Dat studiesyndicaat vroeg het studie bureau Sofetru-Systra een voorstel uit te werken. In 1995 kwam Sofetru-Systra met een eerste voorstel en in januari 1998 met een aangepaste variant. In zijn syntheseverslag van januari '98 baseert het studie bureau zich echter nog altijd op dezelfde statistieken van 1991. Ook in de besprekingen die de federale regering de voorbije maanden voerde over het GEN, vormen die statistieken van 1991 het uitgangspunt, terwijl er de

FOTO, PATRICK DE SPIEGELAERE

voorbije negen jaren toch wel een 'paar' wagens zijn bijgekomen. De doelstelling van het Sofetru-GEN vertrekt ook van 1991: het aantal pendelaars dat tussen 7 en 9 u 's morgens Brussel binnenkwam met de auto lag toen op 130.100 en tot 2008 moet het op dat niveau blijven. Dat zou betekenen dat de vermoedelijk 45.200 verplaatsingen die erbij komen -maar ook dat is een cijfer van 1991- allemaal door het openbaar vervoer moeten worden opgevangen.

Hoe dat moet gebeuren, dat is precies de inhoud van het GEN. Sofetru werkte een voorstel uit dat alle pendelaars moet toelaten met maximaal één overstap de Noord-Zuidverbinding of de Europawijk te bereiken. Het basisconcept daartoe bestaat uit zes -aanvankelijk zeven- spoorlijnen en vijf buslijnen.

VOORLOPIG TIJDSHEMA

SPOOR-GEN

- 2002 • R5 Eigenbrakel-Aalst (via Noord-Zuid-verbinding)
- 2003 • R1 Arenberg-Leuven-Denderleeuw-Burst (via N-Z-verbinding)
- 2004 • R2 Nijvel-Ottignies (via N-Z-verbinding)
- 2005 • R7 Halle-Vilvoorde (via pas afgewerkte Schuman-Josaphattunnel)
- 2007 • R6 Dendermonde-Europawijk (via Schumann-Josaphat)
- 2008 • R4 Geraardsbergen-Mechelen (via NZ-verbinding)

BUS-GEN

- 2002 • R8 Brussel-Ninove en R 10 : Brussel-Haacht
- 2003 • R11 Brussel-Leuven
- 2004 • R 12 Brussel-Overijse-Waver
- 2005 • R9 Brussel-Londerzeel

De meeste van de nodige spoorlijnen liggen er al: wat mankeert zijn frequente en comfortabele treinen. Op elk van die lijnen zouden in de piekuren minstens vier treinen rijden en in de daluren nooit minder dan twee. Op de buslijnen moet de snelheid naar omhoog door de aanleg van autovrije busbanen, wat tot drie miljard frank kan kosten. De zwaarste investeringen gaan naar de aanleg van een derde spoor op de R2 tussen Nijvel en Ottignies (via Brussel) en het aanleggen van een spoorweg-tunnel in Brussel tussen Schumann en Josaphat. Die tunnel maakt een spoorverbinding mogelijk tussen Halle en Vilvoorde die niet via de al overbelaste noord-zuidverbinding loopt.

Mobiliteitsdrama vermijden

In 1995 behoorde ook een lijn tussen 's Gravenbrakel en Zaventem-luchthaven tot het GEN maar omdat de NMBS sindsdien zelf Brussel via IC-IR-treinen met Zaventem wil verbinden, werd die lijn geschrapt. Wel werd in maart 1999 afgesproken dat de zgn. 'diabolo' - rechtstreekse verbindingen tussen Zaventem-luchthaven en de spoorlijnen Brussel-Luik en Brussel-Antwerpen - er komt. Dat is nodig omdat de 20 miljoen passagiers in 1999 in de

'Feitelijk bestaat het GEN al voor 80 procent. Er kan nu al heel wat'

Zaventemse luchthaven zelfs het meest optimistische scenario overtroffen. Indien die trend zich doorzet zal de luchthaven in 2010 40 miljoen passagiers verwerken. Dat wordt een mobiliteitsdrama indien niet meer mensen met de trein naar de luchthaven gaan. Momenteel doet slechts 16 pct. van de passagiers dat, heel wat minder dan de 50 pct. in Zurich (dat zelfs naar 60 pct. wil). België wil het cijfer optrekken van 16 naar 40 pct. en dat veronderstelt betere treinverbindingen en dus rechtstreekse lijnen met Antwerpen, Luik, Leuven... Daarmee ontstond ook een aardig communautair evenwicht in de bestedingen. Brussel krijgt een tunnel die op zijn minst 7 miljard frank zal kosten, Wallonië krijgt 6 miljard voor het derde spoor van

Commuting with the GEN

For at least a decade now, people have been thinking about and discussing how best to create better public transport between Brussels and the surrounding area. It appears that work is finally going to begin on a *Gewestelijk Expressnet* (GEN - Regional Express Network), more than enough reason for the *RandKrant* to devote a series of in-depth articles to the plan. This first part already makes it clear that the GEN will cost a tidy sum - but what is still unclear is precisely which government authority will be shouldering which costs. Further, it appears that 80 % of the GEN in fact already exists, but that a great deal of work still has to be done to create an integrated service.

de R2 en Vlaanderen krijgt zijn diabolo naar de luchthaven (al werd die nog niet opgenomen in de kostprijsberekening van het GEN door Sofetru).

Basel als voorbeeld

In totaal zouden infrastructuurwerken voor het GEN-spoor zo'n 22 miljard frank kosten.

De aanschaf van 476 wagons en bijhorende locomotieven, en 167 bussen zou 32 miljard frank vergen. Daarnaast moet er een behoorlijk bedrag opzij worden gezet voor communicatie, ticketing, informatie ... De totale prijs van het GEN zou 60 miljard frank bedragen maar het wordt ongetwijfeld meer. Net als in andere steden zal ook dit voorstadsnet niet zelfbedruipend zijn. 'Zurich haalt het beste cijfer met ontvangsten die de uitgaven voor 70 pct. dekken. Het GEN zal dat niet halen', stelt Olivier Colla, kabinetschef van federaal verkeersminister

Isabelle Durant. Verwacht wordt dat er jaarlijks zo'n 2 miljard frank subsidie nodig zal zijn. En het wordt meer, zo waarschuwt Sofetru-Systra, indien er geen begeleidende maatregelen worden getroffen: die slaan in de eerste plaats op het bemoeilijken en duurder maken (fiscaal en tarifair) van rijden en parkeren in Brussel. Als dat niet gebeurt, loopt de subsidie snel op tot 3 miljard frank. Een belangrijke politieke beslissing wordt wie van de betrokken vervoersmaatschappijen (en dus welke politieke overheid) welk deel van de verliezen zal moeten dragen. Die beslissing is er nog niet. Wel staat vast dat er geen vijfde vervoersmaatschappij komt: het GEN zal uitgebaat worden door een samenwerkingsverband tussen de TEC, De Lijn, de MIVB en de NMBS.

Eind oktober moet verkeersminister Durant daarover een samenwerkingsakkoord op de regeringstafel leggen. Vooral de kosten zullen daartoe nog eens grondig herbekeken moeten worden. Olivier Colla: 'Feitelijk bestaat het GEN al voor 80 pct. Er kan nu al heel wat. Wat thans moet gebeuren, is het tot stand brengen van een geïntegreerde dienst.' Dat betekent coördinatie op het vlak van uurregelingen, tarieven, onthaal, informatie, administratie en tenslotte verdeling van de inkomsten. Colla, met een snuifje ironie: 'Als het in de Zwitserse stad Basel lukt om een net te doen draaien met een samenwerkingsverband tussen een Frans departement, een Duitse deelstaat en een Zwitsers kanton, dan moet het in en om Brussel toch ook lukken, zeker.'

John Vandaele

Volgende maand: Kritiek langs alle kanten.

FOTO: PATRICK DESPIEGELAERE

VAN ASSE TOT ZAVENTEM

HOEILAART

Nerocafé klantvriendelijk

Het Nerocafé in het voormalige tramstation van Hoeilaart, dat begin september zijn deuren opende, heeft in de gemeente al heel wat stof doen opwaaien. Het café staat in het teken van de bekende stripfiguur van Marc Sleen. Maar Nero en zijn vrienden zouden waarschijnlijk niet erg tevreden zijn over de bediening en de klantvriendelijkheid.

Er zijn namelijk nogal wat klachten over de uitbating van het café. Schrijfster en inwoner van Hoeilaart Brigitte Raskin spreekt uit ervaring: 'Ik vind het café zelf echt prachtig maar als je naast gewoon kijken ook een pintje wil drinken, moet je wel gemiddeld meer dan een kwartier wachten. De uitbater is ook niet bepaald vriendelijk!' Een aantal klan-

FOTO: VANBURE DO SPICHAARDT

ten heeft zijn beklag gedaan over de situatie bij de bur-

gemeester van Hoeilaart. De uitbater van het Nerocafé is daarom op het matje geroepen op het gemeentehuis en bij brouwerij Haacht, die hem als cafébaas aanduidde.

TD

VLAAMS-BRABANT

Een prik voor een prikje

Het provinciebestuur van Vlaams-Brabant lanceert van 15 oktober tot 15 november een actie om de griepvaccinatie bij 65-plussers aan te moedigen. De actie maakt deel uit van het preventieve gezondheidsbeleid van de provincie en loopt in samenwerking met de Vlaams-Brabantse apothekers, de huisartsen en het lokale gezondheidsoverleg (LOGO) regio Asse-Druivenstreek, Hageland en Pajottenland. Mensen die

ouder zijn dan 65 lopen door het verminderen van hun weerstand gevaar voor complicaties als ze griep krijgen. Griep kost in België jaarlijks nog honderden mensenlevens en de griepvaccinatie biedt nog steeds de beste garantie op bescherming. Om die vaccinatie te promoten en voor elke 65-plusser betaalbaar te maken, betaalt de patiënt tot 15 november slechts 100 frank voor het prikje.

TD

DE RAND

Een stem voor kinderen

Op 19 november organiseert het Belgisch Comité voor UNICEF onder het motto 'Kinderen hebben heel wat in hun mars' een Kinder- en Jongerenmars in Brussel. 'De mars kadert in het 'What do you think'-project, dat kinderen en jongeren een stem wil geven op het hoogste niveau en hun wensen en voorstellen kenbaar wil maken aan het grote publiek', vertelt Hilde Cnudde van UNICEF België. Aanleiding voor de mars is het tienjarig bestaan van het Verdrag inzake de Rechten van het

Kind. De mars begint om 15u aan het Jubelpark en eindigt om 17u aan het Koninklijk Paleis waar het gezamenlijk wensen- en ideeënpakket wordt overhandigd aan Prins Filip, Prinses Mathilde en Eerste Minister Guy Verhofstadt. 'Jong en oud zijn welkom vanaf 13 uur in het Jubelpark waar een hele resem activiteiten wordt georganiseerd en waar ook andere organisaties die zich richten tot kinderen en jongeren aanwezig zullen zijn', legt Hilde Cnudde uit. De NMBS geeft

DE ZES

Sauwens contra Duquesne

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden Johan Sauwens heeft naar aanleiding van de gemeenteraadsverkiezingen van oktober wat communautair stof doen opwaaien. Sauwens liet twee weken voor de verkiezingen weten dat de oproepingsbrieven voor alle kiezers in het Nederlands moesten opge-

steld zijn. Hij beriep zich op de taalwetgeving en de omzendbrief Peeters die bepaalt dat een inwoner van een faciliteitengemeente die een gemeentelijk document in het Frans wenst, daar uitdrukkelijk om moet vragen. Maar daar dachten de burgemeesters van de faciliteitengemeenten anders over. Zijn tekenden protest aan

bij Federaal minister van Binnenlandse Zaken Antoine Duquesne. Duquesne gaf de burgemeesters gelijk en meldde dat zij de oproepingsbrieven in de taal van de inwoner mochten versturen.

Johan Sauwens

op 19 november 70% korting aan alle deelnemers van de Kinder- en Jongerenmars. Tickets dienen afgehaald te worden tussen 28 oktober en 12 november met de vermelding 'WDY'. Voor meer informatie kunt u surfen naar www.whatdoyouthink.org of bellen naar 02/230 59 70.

'Een totaal misplaatst antwoord van minister Duquesne', meent David Vits, raadgever van minister Sauwens, 'de bevoegdheid in deze zaak ligt niet bij hem'. Minister Sauwens heeft intussen het incident gemeld aan Eerste Minister Verhofstadt en Vlaams minister-president Dewael.

TD

TD

Nachtvluchten aan banden

Vlaams minister van Leefmilieu Vera Dua (Agalev) heeft, met een paar weken vertraging, een milieuvergunning afgeleverd aan BIAC, de exploitant van de luchthaven van Zaventem. Eerder was door een 30-tal actiegroepen en omwonenden een bezwaarschrift ingediend tegen de vergunning die door de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant was afgeleverd. Vera Dua is niet doof gebleven voor die bezwaren en legt de luchthavenexploitant een aantal belangrijke beperkingen op. Zo wordt het aantal nachtvluchten bevroren op het niveau van 1999, wat neerkomt op een gemiddeld aantal van 68 vluchtbewegingen per nacht. Bovendien mag vanaf 1 januari 2002 geen enkele indivi-

FOTO: PATRICK DE SPREEGARE

duële overvlucht nog boven 90 decibel uitstijgen. Dolf Cauweliet, woordvoerder van de actiegroep Wakker Tervuren, is tevreden met de strenge voorwaarden die Dua BIAC oplegt. 'Het is zeker een stap in de goede richting. Ook het feit dat BIAC een overlegcommissie moet installeren waarin omwonenden vertegenwoordigd zijn, stemt ons gelukkig

Eindelijk is er een Vlaams minister die de verstoring van de nachtrust in verband brengt met aantasting van de gezondheid', aldus Cauweliet. Maar toch is voor de actievoerders van Wakker Tervuren de eindmeet nog lang niet in zicht. 'Wij blijven ijveren voor een absoluut verbod op nachtvluchten. Onze actie gaat dus onverminderd verder.' **TD**

DILBEEK-KRAAINEM

Fleurige berm

De Vlaamse gemeenschap heeft een project op touw gezet om de berm langs de Grote Ring ecologisch te beheren. De overheid gaat ervan uit dat de stroken langs de drukke autoweg een uitzonderlijke naturomgeving vormen. 'Er moet meer variatie komen en het groen moet meer kansen krijgen om zich natuurlijk te ontwikkelen. Een fleurige berm verfraait het landschap en lokt meer planten en insecten aan', meent Chris Caestecker van de Afdeling Wegen en Verkeer Vlaams-Brabant. Het maaien van de berm gebeurt voortaan met een speciale cirkelmaaier die de vegetatie minder beschadigt. 'We willen het groen meer laten gedijen, maar dat betekent zeker niet

dat de veiligheid in het gedrang zal komen. Waar nodig zal er gesnoeid worden', verzekert Caestecker. Het project op de Grote Ring loopt momenteel tussen Dilbeek en Kraainem, maar op termijn zullen de berm langs de hele Ring ecologisch worden beheerd. De Vlaamse Gemeenschap zet het project in de kijker met informatieborden langs de Ring. Een bord met een vlinder verwijst naar een grasberm, een muis duidt op een ruige berm en een eekhoorn op bosaanplanting. Het project wordt uitvoerig toegelicht in een brochure die u kunt bestellen op het nummer 0800 122 66 of via de website www.vlaanderen.be.

TD

DE SINT-GERTRUDISKAPEL VAN GAASBEEK

Reeds verscheidene jaren is het kasteel van Gaasbeek met zijn bijgebouwen het toneel van restauratiewerken. Momenteel worden dringende instandhoudingswerken uitgevoerd aan de Sint-Gertrudiskapel, gelegen in het dal aan de bron die de vijvers van het domein voedt.

Her loont alleszins de moeite, want het gebouw is een mooi bewaard voorbeeld van een zuivere barokkapel. Ze werd in 1625 opgetrokken door Renaat van Renesse, graaf van Warfusée, die in 1615 heer van Gaasbeek was geworden. Hij droeg ze op aan de heilige Geertruide, abdis van Nijvel. Deze werd ter plaatse aangeroepen tegen koortsanvallen en regen ratten- en muizenplagen, zoals op het schilderij boven het altaar trouwens te zien is.

De bedoeling is in een latere fase dit bedehuis helemaal te restaureren. Er zal een volledig bouwkundig en historisch onderzoek plaatsvinden en het Instituut voor het Archeologisch Patrimonium werd gevraagd enkele opgravingen te verrichten. Die moeten een antwoord geven op de vraag of er niet reeds eerder op dezelfde plaats een bouwwerk stond. In een akte uit 1404 leest men immers dat zich hier 'den Cluysberch met enen savoir' (een kluis aan een kweekvijvertje) zou bevonden hebben. De kluisenaar die er woonde, zou toen al de H. Geertruide hebben vereerd.

Maurits Wynants

FOTO: FASCAL VIGNERON

FOTO: FASCAL VIGNERON

'Vilvoorde herpakt zich elke keer'

Historisch onderzoek levert soms verrassende bevindingen en parallellen op. Dat blijkt nog maar eens uit het recent verschenen indrukwekkend naslagwerk van Vilvoordenaar Adelijjn Calderon over de industriële geschiedenis van zijn stad. Het bevat een schat aan gegevens over bedrijven en werkgelegenheid in de voorbije eeuw.

Er was eens een dorp dat bekend stond voor zijn goede lucht en de kwaliteit van zijn water: Vilvoorde aan de Zenne. Geen mens die geloof in dit sprookje. En toch, honderd jaar geleden was Vilvoorde veel idyllischer dan we vermoeden. Een landelijk dorp net buiten Brussel. De Eerste Industriële Revolutie bracht daar langzaam maar zeker verandering in. Vanaf 1890 vestigen de eerste bedrijfjes zich in Vilvoorde. Ze produceerden gelatine, zuren, schildersborstels, penselen. Ook weverijen zochten hier een stek. Vooral de aanwezigheid van met scheikunde verwante sectoren is opvallend. Maar niet toevallig, merkt Adelijjn Calderon op. 'In Brussel golden strengere milieu-regels en waren veel van die bedrijfjes niet gewenst. Ze zochten hun heil net buiten de stad, waar ook ruimte was.' De bedrijfjes voelen er zich goed. In 1924 tonen de economische statistieken een eerste duidelijke piek. Tijdens de eerste helft van de 20ste eeuw groeit Vilvoorde uit tot een middelgrote stad met een sterk industrieel karakter. De voorspoedige economische ontwikkeling wordt alleen verstoord door de crisis begin de jaren dertig en door de Tweede Wereldoorlog. Maar zelfs die zwarte periodes krijgen de industrie niet klein.

Flotte omschakeling

'Vilvoorde herpakt zich telkens weer', merkt Adelijjn Calderon op, tabellen en grafieken bij de hand. Dat lijkt de rode draad in zijn overzicht van een eeuw bedrijfsleven. Geen crisis, geen oorlog, geen klap als de sluiting van Renault krijgen Vilvoorde economisch klein. Zelfs het verval van de oude, traditionele industrie die de Zennestad sinds de jaren zeven-

tig beleeft gaat niet gepaard met een daling van het aantal arbeidsplaatsen. De omschakeling van industriële naar tertiaire diensten verloopt behoorlijk vlot. Voor 35.000 inwoners telt Vilvoorde vandaag ruim 23.000 arbeidsplaatsen. Vilvoorde werpt zijn imago van oude, stinkende industriestad af. 'Propere' activiteiten komen in de plaats en houden de werkgelegenheid op peil. De eeuw die komt kleurt de toekomst van de Zennestad anders in. Met ongetwijfeld voldoende stof voor een volgend boek, over een eeuw of zo.

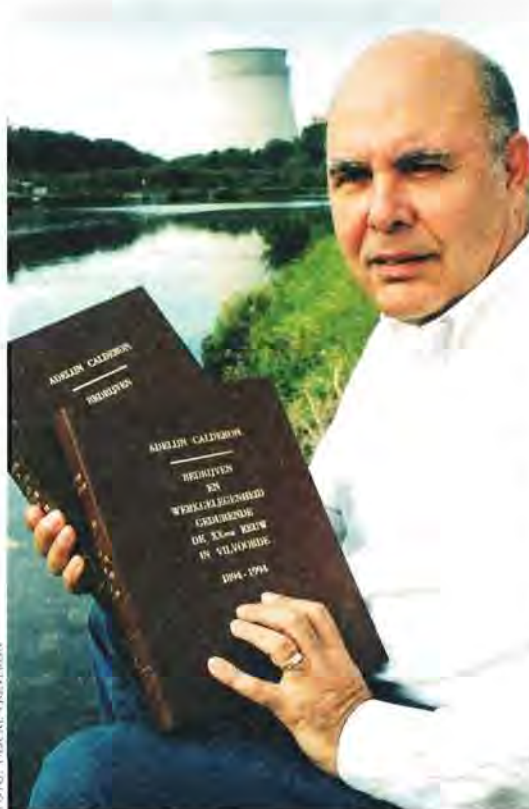
Monnikenwerk

Calderon verrichtte in elk geval lovenswaardig monnikenwerk. Zijn 800 bladzijden tellende boek is het resultaat van vijftien jaar onderzoekswerk. De afgelopen 100 jaar waren in Vilvoorde ruim 4.000 bedrijven actief. Om door de bomen het bos te blijven zien laat de auteur alleen ondernemingen met minstens vijf werknemers de revue passeren. Zo hield hij er 1.500 over. Daarvan worden hoofdvactiteit, adres, periode van activiteit in Vilvoorde en (maximum) aantal werknemers vermeld. Calderon wist beslag te leggen op 1.200 afbeeldingen (foto's, publiciteit, briefhoofden), die de droge opsomming van de gegevens verluchten. Dertig firma's analyseerde hij grondiger: van Delacre over Vilvoorde en Duché tot Forges de Clabecq. Ze behoren wel al tot de industriële geschiedenis, maar gaven de stad bekendheid en de mensen werk. Het einde van een industrieel tijdperk. Maar intellectuele rust vindt Calderon, die met dit referentiewerk zijn vijfde boek afleverde, niet. Verschillende projecten lopen

en nog meer ideeën leven. Een boek over de geschiedenis van de Landbouwprijskamp in Vilvoorde is voor 95% af en komt binnen twee jaar uit, naar aanleiding van 150 jaar jaarmarkt.

Chris Van Geyte

'Bedrijven en werkgelegenheid gedurende de XXste eeuw in Vilvoorde (1894-1994)' door Adelijjn Calderon. 800 blz. (2 delen). Te verkrijgen bij de stad Vilvoorde, sectie Communicatie, Grote Markt, 1800 Vilvoorde. Inlichtingen: tel. 02/255.45.54 fax 02/255.45.39.

Adelijjn Calderon

Geen crisis, geen oorlog, geen klap als de sluiting van Renault krijgen Vilvoorde economisch klein

Dilbeekse vrijwilligers doen meer dan kaarten verkopen

Met de slogan 'Je geeft meer dan geld' wil 11.11.11 dit jaar met haar campagne de veelzijdigheid van de organisatie benadrukken. Ook nu weer kan 11.11.11 in Vlaanderen rekenen op de hulp van zo'n 320 plaatselijke comités en meer dan 20.000 vrijwilligers om die boodschap uit te dragen en natuurlijk ook om geld in te zamelen. In de rand zijn een aantal 11.11.11-comités zeer actief.

In Vlaams-Brabant en Brussel kijkt 11.11.11 dit jaar naar de Filipijnen, waar de kloof tussen arm en rijk groter dan ooit is. Een groot deel van de gemeentelijke 11.11.11-comités in de rand beperkt zich tot de organisatie van de bekende kaartenverkoop en een etentje in de periode rond 11 november. Maar een aantal andere gaan een stap verder.

Lange traditie

Zo is in de gemeente Dilbeek het plaatselijke 11.11.11-comité uitgegroeid tot een flink uit de kluiten gewassen organisatie met zeven onderafdelingen. '11.11.11-Dilbeek heeft een heel lange traditie', vertelt Anne Verleysen. Anne zette zich samen met een aantal anderen 27 jaar lang intensief in voor het Dilbeekse comité en gaf vorig jaar de fakkel door aan de jonge generatie. 'Vanaf de eerste actie in 1966 zijn de Dilbeekse vrijwilligers

erg gemotiveerd geweest. Enkele jaren later is de idee gegroeid om meer te doen dan één maal per jaar iets op touw te zetten. Op die manier is onze werkgroep voor ontwikkelingssamenwerking gegroeid. Een heel jaar lang wordt er rond de thematiek van de Derde Wereldlanden gewerkt met onder meer optredens en debatavonden'. Het Dilbeekse comité ontvangt van 31 oktober tot 12 november in het CC Westrand de reizende fototentoonstelling 'Wij zijn niet altijd zo liefmeyer!'. Filipijnse vrouwen vechten voor hun rechten. In het kader van de Wereld-

Met de 1000 X 1000 actie wil het Dilbeekse 11.11.11-comité 1000 inwoners ertoe aanzetten elk 1000 frank te storten

vrouwenmars reisde huisfotografie van Oxfam Solidariteit Tineke D'haese in mei samen met een delegatie van vrijwilligers van 11.11.11 naar de Filipijnen. Ze ontmoette er arbeidsters, plattelandsvrouwen, studenten, prostituees, ... De tentoonstelling toont hoe zij leven en werken en zich organiseren om op te komen voor hun rechten. In de periode rond 11 november lanceert het 11.11.11-comité Dilbeek ook de 1000x1000-actie. 'De bedoeling is dat 1000 inwoners 1000 frank storten op het rekeningnummer 523-0400814-85. We zoeken dat geld in de eerste plaats bij sympathisanten en vrijwilligers van

Lies Vereecke (l) en Anne Verleysen

ons comité, maar iedereen mag natuurlijk zijn bijdrage storten. Hoe meer, hoe liever', zegt Lies Vereecke van het Dilbeekse comité. Op 11 en 12 november trekken de vrijwilligers in Groot-Dilbeek de straat op voor de traditionele kaartenverkoop. Wie de wenskaarten beuist, kan kiezen voor kleurpotloden of 11.11.11-kaarsjes. Op 18 november wordt het jeugdcafé 'Den Tat' in Dilbeek omgetoverd tot een 11.11.11-wereldcafé met allerlei optredens.

De jeugd bewust maken

Ook in Vilvoorde bloeit het 11.11.11-comité. De werking spitst zich hier inhoudelijk vooral toe op de scholen. 'Hoogtepunt wordt de tentoonstelling van 6 tot 17 november in het Cultureel Centrum in de Bergstraat. Dit jaar werken we rond het thema 'De vrouw in het zuiden' en de Tobin-taks, een belasting op de financiële speculatie', vertelt Jaques Mevis van het Vilvoordse 11.11.11-comité. 'Het is de achtste keer dat we een dergelijke tentoonstelling op poten zetten voor scholen. Vorig jaar kwamen een kleine veertig klassen een bezoek brengen. Onze belangrijkste doelstelling is de jeugd op een boeiende en creatieve manier bewust maken van de Derde Wereldproblematiek.'

Tina Deneeyer

Wie meer wil weten over de activiteiten die 11.11.11 in de rand organiseert of een handje wil toesteken in zijn gemeente kan bellen naar 11.11.11-Brabant op het nummer 02/356 11 56 of surfen naar de website www.11.be. Wie geld wil storten kan dat doen op het algemeen rekeningnummer van 11.11.11: 000-0000011-11.

L'action 11.11.11 pour les Philippines

11.11.11 souhaite cette année, via son slogan 'Vous donnez plus que de l'argent', mettre en exergue les multiples facettes de l'organisation. En Brabant flamand et à Bruxelles, 11.11.11 consacre son action aux Philippines, où le clivage entre riches et pauvres est plus profond que jamais. Dans la périphérie, un certain nombre de comités 11.11.11 redoublent d'activité. Témoin le comité de Dilbeek, qui organise une exposition, différentes manifestations et l'action 1.000 x 1.000, destinée à inciter mille habitants à virer 1.000 francs. Vilvoorde se propose avant tout, pour sa part, de sensibiliser les jeunes à la problématique du tiers monde via, notamment, la mise sur pied d'une exposition sur ce thème.

Eerst waren er 'Naakte zielen', dan was er een 'Bevroren Hart' en volgend jaar komt 'Chaos'. Het zijn titels van de psychologische thrillers van Luc Deflo. 'Men zegt wel eens dat mijn boeken te bloederig zijn, maar dat geldt slechts voor een aantal passages. Ik ben niet op zoek naar sensatie, maar je moet een moordlocatie nu ook niet gaan romantiseren'.

'Het was een lang gekoesterde droom: een boek schrijven', zegt Luc Deflo die overigens een voltijdse baan heeft als organisatieadviseur bij de KBC-bank. 'Ik ben altijd al een schrijver geweest: opstellen op school, toespraken voor familiefeestjes, speeches op gouden bruiloften en noem maar op. Ik heb ook een aantal jaren theater gespeeld en in die periode heb ik veel slechte stukken gelezen. Dat leidde tot het besluit om zelf een stuk te schrijven. Ik werkte toen bij de NMBS en daar was in die tijd stof te over voor een tragikomedie. Ik heb ook heel wat scenario's en sketches geschreven voor ik mij waagde aan een roman, iets wat veel complexer is. Ik wilde een psychologische thriller schrijven omdat het een genre is dat ik zelf erg graag lees. Bij het zoeken naar een thema vroeg ik me af: waarvoor ben ik zelf bang? Toen dacht ik eraan hoe het is als je privacy geschonden wordt. En laat dat dan nog gebeuren in een biechtstoel, erger kan bijna niet. Zo is het eerste boek, 'Naakte Zielen' ontstaan. Ik stuurde het naar vijf uitgeverijen en Manteau was de eerste die reageerde. Ze vroegen ook waarom ik er geen serie van maakte. Ik was daar wel voor te vinden -zo kan je veel meer doen met je personages- en dus kwam er een tweede boek, 'Bevroren Harten' en binnenkort (in april n.v.d.t.) een derde: 'Chaos'.

De lezer is de maatstaf

LD Het is mijn bedoeling spannende boeken te schrijven, niet meer en niet minder. Ik ben heel tevreden als een

FOTO: MATTHEUS DE SAEDELEIRE

Misdaadauteur
Luc Deflo:

'Mijn enige bedoeling is om spannende boeken te schrijven'

lezer zegt dat hij mijn boek in twee rukken heeft uitgelezen of als hij zes à zeven uur even weg was van de wereld, weg van de dagelijkse sleur. Dat is mijn enige maatstaf. De literaire waarde laat ik in het midden. Schrijven is ontspanning voor mij. 's Avonds als iedereen slaapt, kruip ik een paar uur achter mijn pc. Ik verbeter eerst twee hoofdstukken om er 'in' te komen en dan schrijf ik een bladzijde of vijf. Zo gaat het elke dag weer opnieuw. Dat klinkt niet erg romantisch en dat is het ook niet, het is gewoon hard werken, maar ik doe het ontzettend graag. Ik zou best voltijds schrijver willen worden, maar je moet realistisch zijn. Hoeveel mensen in Vlaanderen kunnen leven van hun pen? Een stuk of vijf misschien. Het is mij niet echt om het geld te doen, maar ik heb natuurlijk wel graag een publiek. Ik zou een esoterische roman kunnen schrijven waarvan er twintig exemplaren worden verkocht of een autobiografie waar misschien een paar vrienden wat aan hebben en verder niemand, maar dat wil ik niet.

Als je tijd en moeite in een boek steekt dan heb je graag dat de mensen het lezen, dat ze er van genieten. In die zin hecht ik ook wel belang aan verkoopcijfers. Van het eerste boek werden zo'n 3.000 stuks verkocht, van het tweede een 4.500 tal. Het hoeven er voor mij geen 30.000 te zijn, maar er moet wel vooruitgang inzitten. De concurrentie op de markt van het spannende boek is overigens moordend (sic!). Het aanbod is ontzettend groot ook al omdat er heel veel vertalingen verschijnen. Ik denk dat het al een hele prestatie is als je in Vlaanderen 5.000 boeken verkoopt. Jef Geeraerts verkoopt van elk nieuw boek misschien 60.000 exemplaren over een periode van twee jaar, maar de meeste auteurs komen nog niet aan 1.000 verkochte exemplaren. Dat is de realiteit.

Het gebeurt ook hier

LD Waarom de boeken zich vooral afspelen in Mechelen? Tja, daar ben ik geboren en getogen. Ik woon nu wel al twee jaar in Vilvoorde, maar als je je speurders een eerste keer in Mechelen laat optreden dan moeten ze daar ook blijven, al duikt Vilvoorde ook wel eens op in mijn werk. Het kleinschalige van Vlaanderen maakt alles nogal hallucinant, meer bepaald het feit dat wat ik schrijf ook naast je deur kan gebeuren. De kleinschaligheid maakt de spanning alleen maar groter. Ik hoef geen uitvergroete toestanden met ontploffingen en spectaculaire acties. Voor mij ook geen superhelden en assepoesters, maar mensen van vlees en bloed. Ik geloof niet in helden met een onbesproken gedrag, dat is niet realistisch. Verder mag er wat maatschappijkritiek in mijn boeken, maar dat is geen doel op zich, het is een deel van de realiteit en het maakt de personages geloofwaardig. Ik krijg feedback van vrienden die bij de Gerechtelijke Politie werken en die informatie samen met faits divers uit de actualiteit, maken het verhaal aanvaardbaar. Vroeger dacht men dat alleen Amerika het toneel kon zijn van vreselijke misdaden, maar sinds Dutroux, Pandy en

de vuilniszakmoorden zijn de mensen er zich van bewust dat het ook allemaal in België kan gebeuren. Spijtig, maar het is nu eenmaal zo.

Om mij te stofferen haal ik ook veel informatie op het internet of bij vrienden-inspecteurs en ik bezocht ook al eens een forensisch lab. Ten slotte heb ik een aantal vaste lectoren van allerlei pluimage die het boek nalezen voor de uitgever het te zien krijgt. Met hun bemerkingen houd ik rekening. Ook van de lezers krijg ik veel reacties, temeer omdat mijn e-mail adres in de boeken staat. Vaak zijn het felicitaties, nooit een scheldepos, en soms zijn er ook mensen die foutjes vinden en die bedank ik dan.

Grote markt, kleine markt

Als Deflo mocht kiezen in welk land hij het liefst als schrijver zou willen werken dan kiest hij voor de Verenigde Staten, al zegt de Amerikaanse misdaad-auteur Grisham dat hij de meest gelezen

Crime author Lionel Deflo: 'The reader is my only criterion'

Luc Deflo, who has lived in Vilvoorde for two

years now, has already published two psychological thrillers, and a third is scheduled to be out next April. 'Writing a book was a long-cherished dream for me', says Deflo, who also holds down a full-time job at a bank. 'Naturally I'd be delighted if I could become a full-time writer, but you have to be realistic. How many people in Flanders can live from their pen? Five, maybe. My objective is no more and no less than to write exciting books. I'm very satisfied if a reader tells me he couldn't put my book down and read to the end in a single sitting. That's my only criterion. I let the issue of 'literary value' worry about itself', says the author.

auteur is in een land waar niemand leest.

LD Dat kan best zijn, maar toch zijn de markt en de mogelijkheden er veel groter. Hier kun je nooit miljonair worden met je boeken, daar wel. Ach nee, ik voel me niet gefrustreerd omdat ik in Vlaanderen moet werken. Wat me wel een beetje stoort is het feit dat het in Nederland niet lukt. En vice versa, want de Nederlandse Baantjer boekenreeks

slaait hier ook niet aan, het is een andere cultuur. Dat is jammer want het taalgebied zou anders dubbel zo groot zijn. Het verschil in mentaliteit tussen Vlaanderen en Nederland is misschien wel groter dan dat tussen Vlaanderen en Frankrijk.

Er wordt in de boekenwinkels ook weinig ondernomen om Vlaamse schrijvers te promoten en dat vind ik wel wat

'Ik zou best wel voltijds schrijver willen worden, maar hoeveel mensen in Vlaanderen kunnen leven van hun pen?'

pijnlijk. De hele manier om met boeken om te gaan is overigens veranderd. Het is nu 'kort en veel': je boek ligt drie vier maanden in de rekken en dan is het afgelopen en ben je vergeten. Stocks zijn er bijna niet meer. Dat is dan wel weer het voordeel van boekenwinkels op het internet, die hebben geen stockeeproblemen. Ik geloof overigens niet dat het internet het einde van het boek betekent. Mensen willen een boek kunnen vastpakken, het neerleggen, koesteren of wegkeilen, en dat kan niet met een boek dat je van je pc op A4tjes print.

Babbel op de boekenbeurs

LD De boekenbeurs is niet alleen leuk maar ook belangrijk voor de verkoop. Verleden jaar was ik er ook al bij en dit jaar zal ik er gedurende het weekend weer zijn. Het is aardig om een babbeltje te kunnen maken met mensen die een boek -of twee- van je hebben gelezen. Want zoals gezegd, niet de schrijver is de maatstaf, maar wel de lezer.

Geneviève Ostin

FOTO: PATRICK DE SPIEGELAIRE

Beerselse headhunter doet gooi naar Hercule Poirotprijs

Is in de Zennevallei een Vlaamse John Grisham opgestaan? Of dat echt zo is moet de toekomst nog uitwijzen. Gemeten naar het succes van 'Indringer', zijn tweede thriller lijkt Beerselaar Patrick De Bruyn wel op de goede weg te zitten. Het boek werd bovendien genomineerd voor de prestigieuze Hercule Poirotprijs.

Wat bezielt een headhunter om in zijn vrije uren spannende verhalen te schrijven? 'Stel je voor dat je op je sterfbed moet vaststellen dat je die ene grote droom - een boek schrijven - niet hebt gerealiseerd en nooit meer kunt realiseren. ... Dat gevoel moet verschrikkelijk zijn', zegt Patrick De Bruyn. 'Om dat te vermijden heb ik doorgebeten en ben ik buiten mijn werkuren aan een misdaadroman begonnen. Ik ben echt geen taalvirtuoos en ik heb niet de pretentie om literatuur te plegen maar ik hou wel van een spannend verhaal. Toevallig is dat zowat het enige genre dat je ook als 'leek' kunt schrijven.'

Geënt op de werkelijkheid

Headhunters, en dus ook Patrick De Bruyn, staan met beide voeten in de keiharde zakenwereld. 'Indringer' omschrijft de afgang van een zakenvrouw. Als het noodlot toeslaat is de neergang onafwendbaar, zoals in een Griekse tragedie. Zelfmoord is dan de enige oplossing. Patrick De Bruyn: 'We hebben deze roman een thriller genoemd, maar eigenlijk is het een tragedie, een waar gebeurde tragedie overigens. Het verhaal is geïnspireerd door een man die ik een flitsende carrière zag maken, maar op het hoogtepunt ervan beslist hij plots er een einde aan te maken. Het bleek dat hij z'n laatste promotie in een leidinggevende functie niet waar kon maken. Die man had wel de nodige intellectuele capaciteiten, maar met het bezielen van zijn medewerkers liep het mis. Hij werd gedegradeerd en kon die slag niet verwerken.' Het bedrijfsleven pakt graag uit met mooie woorden, met het belang van emoties, goed gemotiveerde medewerkers, ethisch ondernemen en noem maar op. Maar in de praktijk loopt het vaak anders. 'Uiteindelijk draait alles om centen', reageert de auteur. 'Geld is belangrijker dan emoties, dan de gezondheid en het gezinsleven van medewerkers, collega's, klanten. In het boek gaat dat erg ver. In de realiteit gaat het nog veel verder. In de zakenwereld wordt helemaal geen rekening gehouden met emotionele aangelegenheden.'

Spannend verhaal

Hoofdpersonage Claire gaat op in haar drukke baan en geniet van haar harmonieuze relatie met haar man en dochtertje. Tot dochtertje Cindy op een strand in Marbella wordt ontvoerd. De hel breekt los. Niets is nog als voorheen. De tragedie is

'Geld is belangrijker dan emoties, de gezondheid en het gezinsleven van medewerkers, collega's en klanten'

begonnen. Het emotioneel sterke begin sleurt de lezer mee tot de laatste regels, zo'n 350 pagina's verder. Onmogelijk dit boek niet in één ruk uit te lezen. Het verhaal is doorweven met

recente, binnenlandse politieke schandalen. Zo verwijst het gesjoemel rond de KAS en de Multimegaclub.com in het boek duidelijk naar de fraude rond de KS en Superclub. 'Op een bepaald moment had ik de indruk dat het boek teveel zweefde', verklaart Patrick De Bruyn. 'Dat heb ik opgelost door het verhaal aan ophefmakende schandalen vast te knopen. Uiteraard is het nooit de bedoeling geweest die dossiers uit te spitten. Ze moesten het boek alleen een stuk realistischer maken, en dat is gelukt. De lezer wordt met de neus op de feiten gedrukt.'

Patrick De Bruyn voert de spanning in 'Indringer' hoog op. Hij pakt de lezer bij de arm en laat die niet meer los. Om de haverklap zet hij hem op een verkeerd been. Toch gebeurt niets in dit boek zomaar. Stuk voor stuk zijn alle puzzelstukjes belangrijk. Dat blijkt als op het eind van het boek de puzzel netjes in elkaar valt.

De Bruyn doet de waarheid overigens nooit geweld aan. Alle verwijzingen naar de realiteit kloppen als een bus. Tot de moselen op de kaart van het Keniaanse Serena Hotel. Tot de vaartijd van de ferry tussen Hongkong en Kowloon.

Marleen Teugels

VAN 4/11 TOT 3/12

RANDUIT

A G E N D A

Literaire pareltjes in Kraainem

Karel Vingerhoets was al eerder te gast in gemeenschapscentrum De Lijsterbes met een eerste luik van zijn Vlaamse verhalen. In het kader van het derde literair weekend dat in Kraainem wordt georganiseerd, breidt hij daaraan een vervolg samen met het gerenommeerde Ensor Strijkkwartet. In dit tweede luik vertelt Karel Vingerhoets verhalen over de tweede wereldoorlog. Op het programma staan onder meer enkele pareltjes uit 'Mijn kleine oorlog' van Louis Paul Boon en een tragi-komisch fragment uit 'Het Verdriet van België' van Hugo Claus. Ook Ernest Claes is opnieuw van de partij. De leerling-tamboer uit het eerste luik is nu

60 jaar en zit in cel 269, waar hij mijmert over het einde van de oorlog en zijn arrestatie. Het Ensor-strijkkwartet dat Vingerhoets begeleidt, neemt niet alleen een vooraanstaande plaats in in het Belgische muziekleven, maar gooit ook internationaal hoge ogen. In het kader van het literair weekend loopt in Kraainem ook een fototentoonstelling van Vlaamse auteurs die gratis toegankelijk is.

Op zondag 19 november kunt u van 10 u tot 18 u bovendien komen snuffelen op de tweedehandsboekenmarkt die dan in De Lijsterbes wordt gehouden. Eveneens op zondag 19 november komen jeugdschrijvers Jessy Marijn (uit Kraainem) en Marc De Bel voorlezen voor kinderen en onze huistekenaar Chris Vandendriessche geeft hen een rondleiding bij zijn tentoonstelling '20 jaar boekillustraties'.

Kraainem, GC De Lijsterbes, Lijsterbessenbomenlaan 6, 3e literair weekend za. 18 en zo. 19 november. Info 02-721 28 06

Adembenemende Hush Hush Hush

Waar halen ze de energie vandaan? Dat was de vraag die vorig seizoen op de lippen van nagenoeg iedere bezoeker lag na het bijwonen van de dansvoorstelling 'K'Dar' van Hush Hush Hush. Dit jaar is het gezelschap weer van de partij in de rand met zijn nieuwste productie '2 Pack' van de Marokkaanse huischoreograaf Abdelazziz Sarrokh. Ook nu weer kan de toeschouwer

FOTO: BENNY DE GROVE

met volle teugen genieten van adembenemende 'headspins', waarbij de dansers rondtollen op hun hoofd, breakdance, hip-hop en andere ingrediënten uit de zogenaamde straatcultuur. Kortom, '2 Pack' belooft nog virtuozer en spectaculairder te worden dan zijn illustere voorgangers.

Jezus-Eik, GC De Bosuil, do. 23 november, 20 u. Info 02-657 31 79

Ode aan de eeuwigheid

'Monumenten voor de eeuwigheid' is de titel van een tentoonstelling over het funerair erfgoed, een vaak miskend deel van het kunstpatrimonium, van Leuven en Tervuren. De tentoonstelling is opgebouwd uit twee luiken. In een eerste informatief luik komt u meer te weten over de grafkunst van de middeleeuwen tot 1804, de typologie van graven in openlucht, grafsymbolen en -tekens, grafkunst en architectuur en ook beeldhouwkunst, epitafen en kalligrafie en markante figuren en hun grafmonument. Een tweede artistiek luik toont beeldend werk rond de thema's afscheid, elegie, vergankelijkheid en eeuwigheid.

Tot 6 november in de Sint-Jan-Evangelistkerk in Tervuren. Info: VVV Tervuren, 02-769 20 81.

PODIUMKUNSTEN

THEATER

DONDERDAG 9 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Eva, Hitlers lief door Theater Malpertuis
● 20.30

VRIJDAG 10 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Vaderland door Kris Cuppens en Dirk Tuypens
● 20.15

ZATERDAG 11 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 42 90
Beginnhof 11
Brandbakkes door Het Toneelhuis, ook op 30 november in CC Strombeek.
● 20.30

DONDERDAG 16 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
De Karamazovs door Blauw Vier
● 20.30

DONDERDAG 16 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Verhalen uit Mistero Buffo door De Internationale Nieuwe Scène
● 20.00

VRIJDAG 17 NOV

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31
Beekstraat 172
Variaties op een plein, soloproductie door Myriam Mulder
● 20.00

ZATERDAG 18 NOV

KRAAINEM

GC De Lijsterbes 02-721 28 06
Lijsterbessenbomenlaan 6
Vlaamse verhalen uit de twintigste eeuw (tweede luik) door Karel Vingerhoets en het Ensor Strijkkwartet
● 20.00

ZATERDAG 18 NOV

TERVUREN

CC Papeblok 02-768 03 00
Pastoor Vandesandestraat 15
De liefde het is door De Koe
● 20.30

18, 25 EN 26 NOV

SINT-STEVENS-WOLUWE

Zaal De Snuifmolen
Leuvensesteenweg 194
Je moet er niet mee spelen, een klucht in drie bedrijven door de Koninklijke Tooneelkring 'De Dorpspoeten' in een regie van Bart Vanmol.
● Zaterdag 18 en zaterdag 25 november om 20.00 uur, zondag 26 november om 15.00 uur.

VRIJDAG 24 NOV

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
De Uitspreker door De Factorie, W.A.C.K.O in coproductie met Het Toneelhuis.
● 20.00

24, 25 EN 26 NOV

LINKEBEEK

CC De Moelie 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14
Van de brandkast in de hangkast van Michel André door de Toneelvrienden van Linkebeek.

DONDERDAG 30 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
Brandbakkes, een absurd familiedrama door Het Toneelhuis
● 20.15

DANS

DONDERDAG 23 NOV

JEZUS-EIK/OVERIJSE

GC De Bosuil 02-657 31 79
Witherendreef 1

NIET TE MISSEN

TONHEEL

Klassieker van Dostojevski blijft fascineren

In 'De gebroeders Karamazov' verliezen zowat alle personages hun zelfbeheersing. De onderzoeksrechter moet uitzoeken wie de vader heeft vermoord en welke motieven de dader hebben geïnspireerd. Zelfs Christus bemoeit zich met de afloop. Russische en Poolse theatermakers hebben deze toneelklassieker al tot in elk detail uitgediept. Toch vond Blauw Vier dat er nog heel wat interessante invalshoeken zijn. Regisseur Jo Roets plukt de aangrijpendste fragmenten uit het lijvig boek. De dynamische spelers typeren de figuren als ontwrichte zielenpoten die zich bijna

allemaal even schuldig voelen. De duivel lacht in zijn vuistje als hij merkt hoe de Karamazovs hun houvast verliezen. Met deze productie bewijst het gezelschap Blauw Vier dat vroeger erg gesmaakte kindervoorstellingen realiseerde, ook als ensemble voor volwassenen in het

Vlaams theaterlandschap een plaats te verdienen. De afgestofte versie van 'De gebroeders Karamazov' is fascinerend omdat de spelers vrijuit discussiëren over geloof en passie zonder afbreuk te doen aan de bedoelingen van de auteur. De kostuums van Mijea Hollevoet ogen zowel modern als exotisch.

Dilbeek, CC Westrand: donderdag 16/11 om 20u30.
Tel.02/466 20 30

LD

2Pack door Hush Hush Hush

● 20.00

VRIJDAG 24 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Pop-Up Songbook door Cie Zoo/Thomas Hauert
● 20.30

ZATERDAG 25 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
And yet not without wandering about, door Cie. Karin Vyncke
● 20.15

FAMILIEVOORSTELLING

ZONDAG 12 NOV

SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoevestraat 67
Heksenkuren door Theater Houtekop (vanaf vier jaar)
● 15.00

CABARET

VRIJDAG 3 NOV

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
La vocalise en carton, een comedy slapstick act door L'Or
● 20.15

ZONDAG 12 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Mikos

● 20.30

VRIJDAG 10 NOV**TERVUREN**

CC Papeblok 02-768 03 00

Pastoor Vandesandestraat 15

Geert Hoste Verdorie! (try-out)

● 20.30

VRIJDAG 10 NOV**VILVOORDE**

CC Vilvoorde 02-255 46 90

Bergstraat 1

Zeer Goed door De Schedelgeboorten

● 20.30

ZATERDAG 18 NOV**JEZUS-EIK/OVERIJSE**

GC De Bosuil 02-657 31 79

Witherendreef 1

Bonjour Micro

● 20.00

18 EN 19 NOV**GRIMBERGEN**

CC Strombeek 02-263 03 43

Gemeenteplein

Geert Hoste Verdorie!

● 20.15

MUZIEKTHEATER**3 EN 4 NOV****DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

De Frivole Framboos

● 20.30

MUZIEK**KLASSIEK****DONDERDAG 9 NOV****GRIMBERGEN**

Basiliek Grimbergen

Basiliekconcert, La Sfera del Canto van Monteverdi

o.l.v. Paul Dombrecht

Organisatie: Cultuurfonds Noordrand

i.s.m. CC Strombeek.

Info: 02-263 03 43

● 20.15

ZONDAG 12 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-456 97 80

Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel

Aperitiefconcert door

The Circling Saxs, vier jonge Vlaamse saxofonisten brengen een klassiek en hedendaags repertoire.

● 11.00

ZONDAG 19 NOV**SINT-GENESIUS-RODE**

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51

Hoevestraat 67

Recital door Greta Vandenplas

(contralto) en Stephen Collins (piano)

● 15.00

DONDERDAG 23 NOV**OUDERGEM**

Sint-Annakerk, Tervuursesteenweg 91

Het Gemeenschapscentrum Den Dam en

het Davidsfonds Oudergem nodigen u uit

op een uitzonderlijk **concert voor****orgel, viool en sopraan.**

Uitvoerders zijn Jozef Sluys, Erik Sluys en

Greta De Reyghere. Zij brengen werk

van Bach.

Info: GC Den Dam, Waverssesteen-

weg 1747 Oudergem, 02-673 33 08,

e-mail: dendam@vgc.be

● 20.00

DINSDAG 28 NOV**ALSEMBERG**

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Het Titanic Ensemble

● 14.00

POP EN ROCK**ZATERDAG 25 NOV****ASSE-ZELLIK**

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Freepodium As'Best met

The Magical Flying Thunderbirds en luif

● 20.00

DONDERDAG 30 NOV**WEMMEL**

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

An Pierlé

● 20.00

VRIJDAG 1 DEC**ASSE-ZELLIK**

CC Den Horinck 02-466 78 21

Noorderlaan 20

Bram Vermeulen

● 20.30

NIET TE MISSEN**DANS****Intimiteit en uitbundigheid**

In haar nieuwste dansstuk 'And yet not without wandering about' vraagt de Brusselse choreografe Karin Vyncke meer aandacht voor de dolende mens die van geen hout pijlen weet te maken, maar toch beschikt over minder voor de hand liggende talenten. Intieme danstaferelen worden afgewisseld met uitbundige bewegingspatronen. Tijdens de repetities wordt geëxperimenteerd met bokalen, kisten en buizen. De podiuminstallatie herinnert nadrukkelijk aan het plastisch oeuvre van de Iraanse kunstenaar Chohreh Feyzjdjou waarmee Karin Vyncke zich nauw verwant voelt.

De personages worden geconfronteerd met een geteisterde wereld. Depressie en ontgoocheling krijgen echter geen kans omdat ze onmiddellijk worden omgezet in creatieve energie. Het werk van Vyncke leunt aan bij de expressionistische danstaal van Reinhild Hoffman en Maguy Marin met wie ze indertijd samenwerkte. Vormgever Yoris Van Den Houte bedacht vorig jaar nog het decor voor 'Sugar/Baby/Love' met een knipoog naar de seventies-pop van de Rubettes. Componist Nicolas Roseeuw tekent voor het klankdecor.

Grimbergen, CC Strombeek: zaterdag 25 november om 20u15.
Tel. 02/263 03 43

LD

2 EN 3 DECEMBER

GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein

Andermans Gelag door Kommil Foo, een benefietconcert in het kader van een sensibiliseringsactie rond het thema Mensenrechten.

• Zaterdag om 20.15, zondag om 16 uur.

WERELDMUZIEK

ZATERDAG 4 NOV

GRIMBERGEN

Fenikshof 02-270 24 02
Abdijstraat 20

W.O.R.L.D.D.A.N.C.E.,

Buscemi vs Mzungi, met afterparty

• 21.30

ZATERDAG 18 NOV

ASSE-ZELLIK

CC Den Horinck 02-466 78 21

Lula Pena

Noorderlaan 20

Portugese Fado met Lula Pena.

Concert in het kader van Wereldfolk in Vlaams-Brabant. Lula Pena treedt op ter vervanging van Cristina Branco die onmogelijk aanwezig kon zijn en staat eveneens borg voor een prachtige Portugese Fado-avond. Kocht u tickets voor het concert van Cristina Branco dat zijn die ook geldig voor Lula Pena. Als u het optreden van Lula Pena niet wenst bij te wonen dan wordt uw betaling op verzoek teruggestort.

• 20.30

GALMAARDEN

Baljuwhuis 054-58 95 11

Kammeersweg 2

Claeys-Laloy & Fluxus.

Concert in het kader van Wereldfolk in Vlaams-Brabant

• 20.30

NIET TE MISSEN

THEATER

Charles Cornette in het voetspoor van Dario Fo

Sinds Dario Fo tegen alle verwachtingen in enkele jaren geleden de Nobelprijs voor literatuur in de wacht sleepte, worden zijn teksten weer opgewaardeerd. Charles Cornette is al meer dan dertig jaar met deze Italiaanse volksauteur bevriend. Zijn bekendste werk 'Mistero Buffo' werd jarenlang gespeeld door De Internationale Nieuwe Scène, die Charles Cornette samen met Hilde Uitterlinden leidde. Sinds het ensemble door gebrek aan subsidies is ingekrompen, toert Cornette ook rond als solospeler. Hij beschouwt zich als een rechtstreekse afstammeling van de middeleeuwse potsenmakers. De verhalen die hij plukt uit 'Mistero Buffo' vertellen over het ontstaan en over de drijfveren van onze cultuur. Het is theater in zijn meest zuivere vorm, zonder decor of toneelaccessoires. Hoewel Cornette het publiek zelfs in zijn eentje moeiteloos aan zich bindt, hoopt hij binnenkort toch weer met een uitgebreid gezelschap voor het voetlicht te komen.

Wemmel, GC De Zandloper: donderdag 16/11 om 20u.
Tel. 02/460 73 24

LD

Pittig filosoferen over een troosteloos pleintje

In veel dorpen en steden is het niet overal rozengeur en maneschiijn. De rijken huizen in residentiële wijken, terwijl de minder begoeden zich tevreden moeten stellen met sociale woningen of huurhuizen in een drukke buurt. In 'Variaties op het plein' heeft Myriam Mulder het over een troosteloze plek in een sociale woonwijk. De houten zitbanken zijn vermolmd. De openbare telefoons hebben dringend een likje verf nodig. De afvalcontainers zorgen voor heel wat overlast. Toch hangt er een spandoek met de veelbelovende tekst 'De buurt herleeft'. Als er dan eindelijk vrachtwagens aanrukken met bouw materiaal is iedereen goedgehumt. Maar er gebeurt niets met de balken en stenen, want de verkiezingen zijn net achter de rug en de nieuwe schepen van ruimtelijke ordening heeft wel andere zaken aan zijn hoofd.

In deze derde soloproductie van Mulder wordt uitgebreid gefilosofeerd over het leefklimaat in een achtergestelde wijk. Frank van Boogaert schreef de pittige muziek.

Wezembeek-Oppem: GC De Kam: vrijdag 17/11 om 20u.
Tel. 02/731 43 31

ZATERDAG 25 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

KiMiZ

• 20.30

ZATERDAG 25 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Beginnhof 11

Fernando Lameirinhas

• 20.30

KLEINKUNST

VRIJDAG 1 DEC

LINKEBEEK

GC De Moelie 02-380 77 51

Sint-Sebastiaanstraat 14

Nekka Tournee met Cherchez

la Femme

• 21.30

VRIJDAG 10 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Stef Bos

• 20.30

VRIJDAG 10 NOV

VLEZENBEEK

De Merselborre

Willem Vermandere in het kader van de opening van het 32e Leeuwse Cultuurfestival. Reserveren is noodzakelijk.

Info: CC Coloma. 02-371 22 62

• 20.00

CHANSON

DONDERDAG 23 NOV

VILVOORDE

CC Het Bolwerk, Bolwerkstraat 17

Zakformaat XL met Kris De Bruyne,

Wigbert van Lierde en Patrick Riguelle

• 20.30

JAZZ

ZATERDAG 11 NOV

TERVUREN

t Savoorke 02-767 73 24

Bergestraat 24

Chameleon, jazz, funk en

zachte pop.

● 21.00

DONDERDAG 23 NOV

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Gemeenveldstraat 34

The 6th Sence van Night

Shyamalan met Bruce Willis.

● 20.00

DINSDAG 7 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

Me, Myself and Irene

van Peter Furrelly

● 20.30

Nathalie Loriers Trio

Nathalie Loriers Trio,

verrassend modern jazz-trioje

● 20.30

FILM

ZONDAG 5 NOV

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85

Gemeenveldstraat 34

Kirikou en de heks, animatie-film van Michel Oncelet met muziek van Youssou N'dour. Een prachtig Afrikaans sprookje.

● 15.00

ZONDAG 5 NOV

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85

NIET TE MISSEN

TONEEL

De minnares van Hitler

Sam Bogaerts regisseert bij theater Malpertuis een provocerend stuk over Eva Braun, de minnares van Hitler. De Führer leerde haar kennen als de knappe assistente van zijn huisfotograaf. Gelukkig was Eva Braun vermoedelijk niet in haar relatie, want tweemaal probeerde ze een eind te maken aan haar leven. Het zinde haar niet dat ze een verborgen leven moest leiden, terwijl ze maar al te graag in het openbaar naast Hitler had 'geparadeerd'! Tania Van der Sanden en Steve Deschepper nemen de toeschouwer mee naar de bunker waar Hitler zich op het einde van de oorlog schuilhield. De jonge Eva Braun droomt nog steeds van een grootse filmcarrière. Belofde Hitler haar immers niet samen naar Hollywood te zullen vliegen om er een film te maken over hun liefdesavontuur als de oorlog voorbij is? Maar op het ultieme moment slikt ze toch de cyanide capsule. Was Eva Braun naïef of pervers? Of had Hitler haar met zijn verbale krachtpatserij en zijn grootheidswaan gehypnotiseerd? We komen het nooit te weten.

Dilbeek, CC Westrand: 9/11 om 20.30 uur. (02/466 20 30) en ook op 7/12 om 20.00 uur in GC De Bosuil in Jezus-Eik (02/657 31 79)

LD

Muziek als spiegel van de samenleving

In het kader van Universiteit Vrije Tijd organiseert het Davidsfonds een nieuwe Luistercursus Muziek, 'Muziek als spiegel van haar tijd. Van Gregoriaans tot Jazz' in het Gemeenschapscentrum De Boesdaalhoeve in Sint-Genesius-Rode.

Hoe weerspiegelt het middeleeuws denken zich in de gregoriaanse gezangen? Wat was de invloed van het humanistisch ideaal op de componist? Bestaat er zoiets als de Verlichting in de muziekgeschiedenis? Klopt het dat zowel Gustav Mahler als Scott Joplin zowel laat-romantische liederen als ragtimes componeerden? Antwoorden op deze en andere vragen krijgt u in de cursus die u in vier avonden meeneemt op een intrigerende muzikale reis. Van middeleeuwse abdijen met gregoriaanse gezangen tot de jazzclubs van New Orleans anno 1900. Een aparte en verhelderende kijk op de muziekgeschiedenis waarin de wisselwerking tussen muziek en samenleving centraal staat. Docent is Jos Meersmans.

6, 13, 20 en 27 november van 20 tot 22 uur in GC De Boesdaalhoeve, Hoevestraat 67, 1640 Sint-Genesius-Rode. Het inschrijvingsgeld bedraagt 1.500 frank (lesgeld, syllabus en een CD).

WOENSDAG 8 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59

Begijnhof 11

U-571 van Jonathun Mostov

● 20.30

VRIJDAG 10 NOV

WEZEMBEEK-OPPEM

GC De Kam 02-731 43 31

Beekstraat 172

As good as it gets

van James L. Brooks

● 20.00

VRIJDAG 10 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24

Kaasmarkt 75

Iedereen beroemd

van Dominique Derudder

● 20.00

DINSDAG 14 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30

Kamerijklaan

The Patriot van Roland Emmerich

● 20.30

NIET TE MISSEN

TENTOONSTELLING

Linkebeek door vreemde ogen

Bezoekers die in Linkebeek verzeild geraken, trekken meestal alleen naar de classicistische Sint Sebastiaanskerk. De Brabantse gemeente telt echter veel meer bezienswaardigheden die niet in één of andere gids staan vermeld. Sommige blikvangers blijken trouwens

te vluchtig of te alledaags om in een boek te worden opgenomen. Een medewerkster van Gemeenschapscentrum De Moelie stopte een tijdje geleden een fototoestel in de handen van rondkuierende jongeren en volwassenen. De opdracht was eenvoudig. De betrokkenen moesten een kiekje nemen van wat hen het meest opviel. Sommigen fixeerden zich op het landschap, anderen keken meer naar de details. Een hellende kasseiweg bleek even intrigerend als op elkaar gestapelde bierkratten. De foto's worden nu tien dagen lang geëxposeerd in het gemeenschapscentrum. Bezoekers kunnen aan de hand daarvan verder doorbomen over mooi en lelijk of over origineel en banaal. Verrassend is wel dat de vormgeving van de foto's vaak artistieke kwaliteiten heeft. Alsof de aandachtige waarnemer precies aanvoelde welke positie hij moest innemen om het meest sprekende beeld vast te leggen.

Linkebeek, GC De Moelie: vrijdag 10/11 tot zondag 19/11.
Tel. 02/380 77 51

LD

WOENSDAG 15 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11
Baise-Moi van Coralie Trinh Thi,
Virginie Despentes
● 20.30

WOENSDAG 15 NOV

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
Jeugdfilm
Jungle Jack II
● 14.30

ZATERDAG 18 NOV

VILVOORDE

CC Vilvoorde 02-255 46 90
Bergstraat 1
Blinker, een jeugdfilm naar het boek
van Marc De Bel
● 14.30

ZONDAG 19 NOV

ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
The Straight Story
van David Lynch
● 20.00

DINSDAG 21 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
The Perfect Storm
van Wolfgang Peterson
● 20.30

WOENSDAG 22 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11
Hollow Man van Paul Verhoeven
● 20.30

DINSDAG 28 NOV

DILBEEK

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
X-Men van Bryan Singer
● 20.30

WOENSDAG 29 NOV

OVERIJSE

CC Den Blank 02-687 59 59
Begijnhof 11
Virgin Suicides van Sofia Coppola
● 20.30

VRIJDAG 1 DEC

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
The Five Senses
van Jeremy Podeswa
● 14.30

4,5,11 EN 12 NOV

MACHELEN

Atelier-Galerie Riya, Melkstraat 104
Remi Van Praet, hommage aan
een veelzijdig Machels kunstenaar.
Van 14 tot 17 uur
Info: 02-252.28.56

TOT 6 NOV

TERVUREN

Sint-Jan-Evangelistkerk in
het centrum van Tervuren
**Monumenten voor
de eeuwigheid.**
Tentoonstelling over het funerair erfgoed
van Leuven en Tervuren. Een intercom-
munaal project in samenwerking
met de stad Leuven en de gemeente
Tervuren.
Van 13 tot 17 uur
Info: VVV Tervuren, Markt 7,
02-769.20.81.

VAN 8 NOV TOT 4 DEC

WEMMEL

GC De Zandloper 02-460 73 24
Kaasmarkt 75
**Fotografie-Circuit
Vlaanderen** met werk van
Roger Van Namen.

10, 11 EN 12 NOV

SINT-GENESIUS-RODE

CC Wauterbos
**Kunst in Rode en
Alsemberg**, een organisatie van
de Davidsfondsafdelingen van
Sint-Genesius-Rode en Alsemberg.
Info: Paul Van Roy, 02-305 71 95 en
Jef Deschutter, 02-380 57 49.

VAN 10 TOT 19 NOV**LINKEBEEK**

GC De Moelle 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat 14
Linkebeek anders bekeken,
fototentoonstelling.

VANAF 17 NOV**SINT-PIETERS-LEEUV**

Gemeentehuis
**Kunstwerken van
Leeuwse Inwoners**

Tijdens de week van 9 tot 16 uur, op
zaterdag en zondag van 14 tot 18 uur.
Info: CC Coloma, 02-371 22 62

VAN 18 NOV TOT 17 DEC
GRIMBERGEN

CC Strombeek 02-263 03 43
Gemeenteplein
**Koenraad Dedobbeleer &
Hans Op De Beeck**

VAN 23 TOT 26 NOV
ZAVENTEM

Cultuurhoeve Mariadal, Kouterweg 2
Expo Quilts 1988-2000
van Ria Bos-Croes
Van 11 tot 18 uur
Info: 02-759 93 79

VANAF 6 NOV
SINT-GENESIUS-RODE

GC De Boesdaalhoeve 02-381 14 51
Hoestraat 67
Luistercursus muziek.
Muziek als spiegel van de tijd, van
Gregoriaans tot Jazz, door Jos Meersmans.
Op 6, 13, 20 en 27 november, telkens
van 20 tot 22 uur

VANAF 7 NOV
TERVUREN

Nettenberg, Hertenbergstraat 1
**Tervuren in de Brabantse
en nationale geschiedenis**
door Vic Motte.
Op 7, 14, 21 en 28 november en op

5 december van 19.30 tot 21 uur.
Info: 02-305 02 29

DINSDAG 7 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Academie La Motte
**Vrouwelijke managers in de
bedrijfswereld: bedreiging, anoma-
lie of verrijking?** Door Hedwige Nuyens.
14.00

WOENSDAG 8 NOV**WEZEMBEEK-OPPEM**

GC De Kam 02-687 59 59
Beekstraat 172
**Voorlichtingsavond
'Homeopathie'**
Info: CM Ziekenzorg, 02-731 86 58
20.00

VANAF 8 NOV**ALSEMBERG**

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34
**Omdat biercultuur ook
cultuur is,** een biercursus.
Vijf woensdagen van 20 tot 23 uur.

VANAF 15 NOV**TERVUREN**

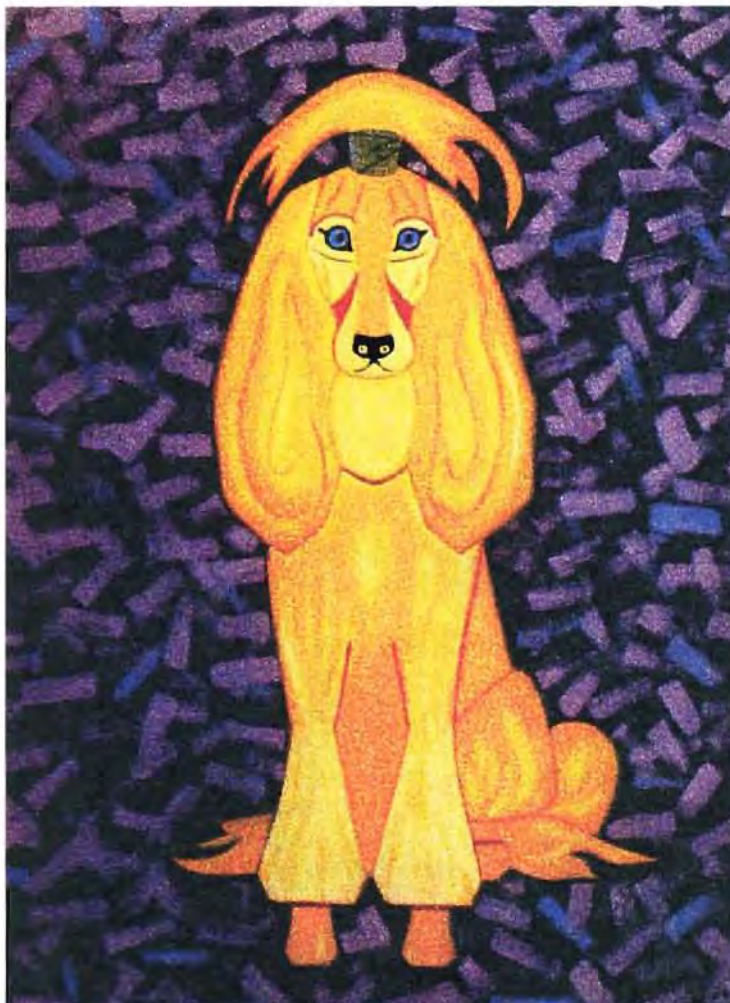
Nettenberg, Hertenbergstraat 1
Praktische filosofie
door Steven Vervoort op 15, 22 en 29
november en op 6 december, telkens
van 19.30 tot 21.30 uur.
Info: 02-305 02 29

DINSDAG 21 NOV**DILBEEK**

CC Westrand 02-466 20 30
Kamerijklaan
Academie La Motte
**Gebruik van Geneesmid-
delen gewikt en gewogen.**
Door Marcella De Smedt
14.00

WOENSDAG 22 NOV**LINKEBEEK**

GC De Moelle 02-380 77 51
Sint-Sebastiaanstraat
**Kinderatelier:
Creatief grimeren**
met grimeur-visagist Luc Beck
Van 14 tot 16 uur

De Blauwogige Lady

'Mijn doel is bereikt als de mensen bij 'De Blauwogige Lady' even tot rust komen en bij het bekijken ervan naast verwarring vooral vrolijkheid ervaren.' Met deze hond, die niet verandert en toch weer wel omdat hij steeds in andere situaties opduikt, wil kunstenaar Monique De Rae onze visie op het leven in de drukke wereld die ons omringt simpel houden. Van zichzelf getuigt ze alvast dat 'De Blauwogige Lady' haar leven en manier van schilderen veranderde. De in Sterrebeek woonachtige kunstenaar volgde weliswaar enkele cursussen (o.a. bij Jacky Duyck) maar haar werk is grotendeels het resultaat van oefenen en nog eens oefenen. Ze maakt aquarellen, pentekeningen, pastels en olieverfschilderijen. Typisch voor Monique De Rae zijn de grote diversiteit in technieken én de behandelde onderwerpen waarin ze de realiteit zo goed mogelijk probeert te benaderen. Haar werk straalt rust en een zekere speelsheid uit en blijkt, afgaand op vorige tentoonstellingen, een ruim publiek te bekoren.

Van zaterdag 2 december tot en met maandag 4 december stelt Monique De Rae in Kasteelhoeve Maria-Dal, Kouterweg 2, Zaventem een reeks realistische aquarellen en olieverfschilderijen tentoon, daaronder voor de eerste keer ook de 12+1 olieverfwerken van 'De Blauwogige Lady'.

Openingsuren: za. 2 december van 10 u tot 22 u, zo. 3 december van 10 u tot 19 u, ma. 4 december van 10 u tot 18 u.

MUSEUM VAN TERVUREN KIJKT MET ANDERE OGEN NAAR EIGEN COLLECTIE

Na een rondreis van vijf jaar langs negen gerenommeerde Europese en Noord-Amerikaanse musea zijn de 125 belangrijkste topstukken uit de onschatbare verzameling van het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika weer terug in Tervuren. Rond deze maskers, beelden, wapens en gebruiksvoorwerpen wordt de tentoonstelling 'Exit Congo-museum' opgezet die tegelijk een eerste aanzet is tot de geplande vernieuwing van de tentoonstellingszalen van het museum. 'Exit Congomuseum' is meer dan een uitstalling van exotische kijkvoorwerpen. De samenstellers van de expositie onderzochten vooral hoe de maskers en beelden in de collectie terecht kwamen.

'Nadat we vroeger filosofeerden over de esthetische aspecten van de tentoongestelde voorwerpen, wordt nu eigenlijk alles in vraag gesteld', zegt Kristien Opstaele van de pers- en promotiedienst. 'Wie met al dat moois uit Congo wordt geconfronteerd moet weten dat die beeldjes en die maskers aanvankelijk geheime gebruiksvoorwerpen waren met een magische kracht. Niemand kent de namen van de talentrijke ambachtslui die ze hebben vervaardigd. Ambtenaren en missionarissen verscheepten de objecten naar België, hoewel ze tot het onvervreemdbaar patrimonium

van de verschillende stamfamilies behoorde. Eigenlijk mochten ze slechts bij specifieke rituelen worden bovengehaald. Dat ze nu in Tervuren door honderdduizenden bezoekers vrijelijk kunnen worden bekeken druist in tegen de bedoelingen van de vroegere opdrachtgevers.' In het kader van de tentoonstelling werd aan acht hedendaagse kunstenaars uit Vlaanderen, Wallonië en Afrika gevraagd

om gestalte te geven aan hun visie op het museum. De rode draad in hun werk is de vraag naar de zin van het 'in vitro' tentoonstellen van culturen in een tijd van mondialisering. Naast de traditionele bezoekers van het museum wil men zo ook de liefhebbers van hedendaagse kunst bereiken. Tot de deelnemende kunstenaars behoren onder meer Luc Tuymans, Edith Dekyndt, Johan Muyle, Philippe Aguirre en Toma Muteba Lutumbue.

De tentoonstelling heeft ook een ondertitel. 'Een eeuw kunst met of zonder papieren' zinspeelt op de tweeslachtige houding van de meeste Westerlingen. 'In de rijke landen pakt men graag uit met exotische kunstvoorwerpen', stelt Kristien Opstaele vast. 'De artiesten die deze dingen hebben vervaardigd worden daarentegen op afstand gehouden of weggestuurd als ze niet de vereiste papieren kunnen voorleggen. Dat is toch wel heel vreemd!'

'Exit Congomuseum. Een eeuw kunst met of zonder papieren'.
Van 24 november 2000 tot 24 juni 2001.
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika,
Leuvensesteenweg 13, 3080 Tervuren.
Info: 02/769 52 11.

LD

VANAF 22 NOV SINT-PIETERS-LEEUV

CC Coloma (zaaltje Koetsier)
 J. Depauwstraat 25 02-371 22 62

De moderne kunst tussen 1840 en 1914: van realisme tot fauvisme, door Machteld De Schrijver van de vzw Culturama van Dilbeek.

Op 22 en 29 november, 6 en 13 december en 10 en 17 januari, telkens van **20.00** tot **22.30** uur.

WOENSDAG 29 NOV ZAVENTEM

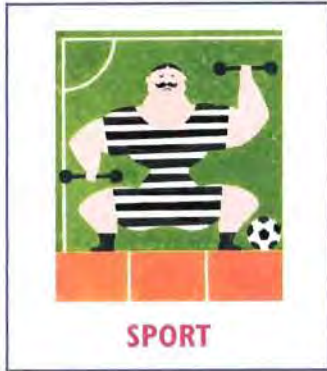
Cultuurhoeve Mariadal
De weg kwijt.
Wat mensen moeten

weten over dementie.

Een informatiebijeenkomst vanaf 19.30 uur.
 info: Gemeentelijke Sociale Dienst, Stationsstraat 8,
 tel. 02-717.88.36, 37 of 38.

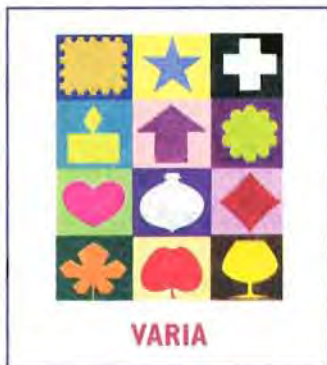
VANAF 30 NOV VILVOORDE

Modern Dance Studio 02-251 62 81
 Rondeweg 8.
 Tuchthuis Complex
Start 1e reeks:
Langzame wals en Rumba
 20.00

ZATERDAG 26 NOV TERVUREN

Sportcomplex Diependal
Lindeboomstraat
**Mountain-Bike, Zoniën-
woudtocht**, parcours van 25 of 40
kilometer, vertrek tussen 8.30 en 10.30
uur. Gratis tombola voor de deelnemers
Info: Bike Events Tervuren,
02-767 20 95

4 EN 5 NOV SINT-STEVENS-WOLUWE

Ons Huis, Burg. Servranckplein 18
Hobbybeurs, een organisatie van
KWB Sint-Stevens-Woluwe. Gratis toe-
gang en standplaatsen. Zaterdag van 15
tot 20 uur, zondag van 10 tot 16 uur.
Info: 02-720.75.31

DINSDAG 9 NOV ALSEMBERG

CC De Meent 02-380 23 85
Gemeenveldstraat 34

**Literair Café: 'Zenne en
Zo'**, een combinatie van literatuur,
muziek en gezelligheid. Er zijn zes lezin-
gen in totaal. De eerste is die van Oscar
van den Boogaard: 'Het Breuggelland door
de ogen van een Nederlander'
● 20.00

ZONDAG 12 NOV STERREBEEK

Ons Huis, Kerkdries
**Jaarlijkse boeken- en
multimediabeurs**
Info: 02-729 38.42
● Van 10 tot 12.30 uur en van
13.30 tot 18.00 uur

ZATERDAG 18 NOV DILBEEK

CC Westrand, Kamerijklaan
Vlaamse kookavond
voor homo's, lesbiennes en bi's
Organisatie: Sacha
Info en reservatie: 02-520.77.30
● 18.00

ZONDAG 19 NOV HOEILAART

Lindenhof, Steenweg op Overijse, 21
Kerstmarkt, een initiatief van
Hoeilaart Creatief.
Info: Hoeilaart Creatief,
Anne Marie Beyaert, 02-767 78 07.
● Van 10 tot 19 uur

ZONDAG 26 NOV DILBEEK

CC Westrand, Kamerijklaan
**Wandeling in de Dender-
streek** voor homo's, lesbiennes en bi's

Organisatie: Sacha
Vertrek: 13.00, parking CC Westrand
Info: 02-520 77 30

ZONDAG 26 NOV TERVUREN

CC Papeblok 02-768 03 00
Pastoor Vandersandestraat
**75 jaar Rode Kruis in
Tervuren**
● Van 14 tot 17 uur

VRIJDAG 1 DEC MEISE

Sint Elooi kapel
Sint-Elooi viering
Info: Frans Heyvaert, 02-269 49 22
● 14.00

ZONDAG 3 DEC MEISE

Sint-Elooi Ommegang met
zegening van ruiters, paarden, tractoren, enz.
Info: Frans Heyvaert, 02-269 49 22
● 10.30

Boeken- en multimediabeurs in Sterrebeek

Op zondag 12 november
opent de Vrije Basis-
school in Sterrebeek in
samenwerking met de
Openbare Bibliotheek
Zaventem haar deuren
voor de jaarlijkse boeken-
en multimediabeurs.

Naast een grote keuze aan boeken voor alle leeftij-
den wordt er ook plaats gemaakt voor posters en speciale wenskaarten.
No&Co uit Sterrebeek neemt het multimediale voor haar rekening en
zal u, indien nodig, wegwijs maken in de 'geheimen' van het internet.
U krijgt ook de gelegenheid om allerlei software uit te proberen.
De Openbare Bibliotheek van Zaventem, die elk initiatief toejuicht dat
de jeugd aanzet tot meer lezen, zal aanwezig zijn met een stand. U komt
er alles te weten over de werking van de bibliotheek en haar filialen,
over de samenwerking met de school en de jeugdboekenweek die plaats
heeft in maart 2001.

In de namiddag is het woord aan Guy Didelze die als scenarioschrijver
meewerkte aan tal van bekende tv-programma's zoals Samson, Made in
Vlaanderen en Meester wat nu weer? Hij zal het hebben over 'Pesten'.
Om de inwendige mens te verwennen is er gelegenheid tot het nuttigen
van een hapje en een drankje.

**Zaal Ons Huis, Kerkdries, Sterrebeek, zondag 12 november van
10.00 tot 12.30 en van 13.30 tot 18.00 uur.**

Info: 02-729 38 42.

COLOFON

Organisaties en verenigingen die hun activiteiten opgenomen willen zien in de volgende agenda
die de periode van 4 december 2000 tot 5 januari 2001 bestrijkt, moeten ons de nodige infor-
matie bezorgen voor 6 november a.s.

U kunt uw gegevens faxen naar RandUit Agenda 02/767 57 86. U kunt uw informatie ook
per brief sturen naar ons redactieadres: Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren, met de vermelding
RandUit Agenda.

Gezien het beperkte aantal beschikbare pagina's wordt bij de aankondigingen prioriteit verleend aan
de activiteiten in de Gemeenschapscentra en de culturele centra in de rand.

Om voor plaatsing in aanmerking te komen worden de andere activiteiten vooral beoordeeld
op hun uitstraling naar alle inwoners van de rand.

REDACTIE: Geneviève Ostyn

De pictogrammen die de verschillende rubrieken aanduiden zijn
van de hand van Chris Vandendriessche.

VORMGEVING: Mega.L.Una, Brussel

DRUK: A. De Cuyper-Robberecht, Zele.

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Henry Coenjaarts, Paardenmarktstraat 48, 3080 Tervuren.

RandUit Agenda wordt gerealiseerd met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse
minister van Jeugd, Cultuur, Stedelijk beleid, Huisvesting en Brusselse aangelegenheden.

Donderdag 9 november in
CC De Meent in Alsem-
berg: Literair Café Zenne
en Zo met o.a. Oscar Van
den Boogaard over het
Breuggelland.

Toekomst van de hippodroom van Sterrebeek blijft vaag

Sinds het boek en de film 'The Horsewhisperer' (De Paardenfluisteraar) voelen velen zich geroepen om zich te ontfermen over paarden. Toch is het niet aan iedereen gegeven op een deskundige manier met de sierlijke viervoeters om te gaan. The European Riding Academy, die gevestigd is op de hippodroom van Sterrebeek, is gespecialiseerd in de opleiding van instructeurs. In de nabije toekomst wil ERA hier een compleet hippisch centrum op poten zetten met de nadruk op de psychologie van paarden.

22

De European Riding Academy (ERA) is gegroeid uit de dressuurschool van Bloso, maar de instelling is momenteel een privé onderneming. In februari verhuisde de school van Sint-Ulriks-Kapelle (Dilbeek) naar de hippodroom van Sterrebeek. 'Wij zijn een school voor de opleiding van instructeurs-trainers', legt zaakvoerster Hildegard Gekiere uit. 'Studenten worden bij ons gedurende drie jaar opgeleid in elke hippische discipline.'

De studenten moeten minstens 18 jaar zijn en blijven in de school logeren. Er is plaats voor vijftig leerlingen, maar omdat ERA nog onvoldoende bekend is, verblijven er momenteel slechts twaalf studenten.

De cursussen omvatten zowat alles wat met paarden te maken heeft: anatomie, fysiologie en training, theoretische en praktische verzorgingslessen en de geschiedenis van paarden en hun betekenis in verschillende culturen. Om hun kennis professioneel te kunnen doorgeven aan hun toekomstige leerlingen, krijgen de deelnemers ook lessen in didactiek. ERA trekt duidelijk de internationale kaart want de cursussen worden in het Engels gegeven.

De school is 's avonds en in het weekend ook open voor (al dan niet beginnende) ruiters vanaf 14 jaar en er kunnen ook stages van een week worden gevolgd. Alleen paarden stallen of trainen voor competitie kan eveneens bij ERA. Daarnaast wordt gedacht aan een smidse-opleiding 's avonds of op zaterdag, lederbewerking en grooming (verzorging). De academie organiseert ook heel wat evenementen, zoals wedrennen, demonstraties en spektakels met stuntrijders.

Goed omgaan met paarden

Op termijn zou zaakvoerster Hildegard Gekiere de European Riding Academy graag uitbouwen tot een internationaal ethologisch centrum, waarbij de nadruk wordt gelegd op de manier waarop met paarden wordt omgegaan. 'Nogal wat mensen gaan heel brutaal met de beesten om. Vandaar ons idee om met een ethologisch centrum te beginnen', legt ze uit. 'In Groot-Brittannië en de

'Door de combinatie van een gewone rijsschool met een ethische opvoeding over de omgang met paarden, realiseer je een belangrijke meerwaarde'

Verenigde Staten wordt daar wel al veel aandacht aan besteed, maar in België gaat het er op dat vlak nogal amateuristisch aan toe.'

Uitgangspunt van het ethologisch centrum is dat moeilijkheden met paard (en ruiter) te maken hebben met een karakterieel probleem. Paarden die niet op een vrachtwagen willen of slecht zadelmak zijn, zijn daar enkele voorbeelden van. Paarden die voortdurend weven of wind zuigen, laten zo hun onbehagen blijken.

Stap voor stap zoeken ze bij ERA uit wat de oorzaak van die problemen is. 'Vaak ligt het probleem aan de ruiters, als die bijvoorbeeld onvoldoende de rijkunst onder de knie hebben. De ruiter trekt bijvoorbeeld op het verkeerde ogenblik aan de teugels. Door de combinatie van een 'gewone' rijsschool met deze ethische opvoeding realiseer je een belangrijke meerwaarde, en daar willen we naartoe', zegt Hildegard Gekiere.

Grootse plannen

De European Riding Academy verhuisde van Dilbeek naar Sterrebeek na een ministerieel besluit waarbij een aantal Blossocentra moest verdwijnen. 'Ons oog viel op de hippodroom van Sterre-

FOTO: PATRICK DE SPIEGELARE

beek omwille van de ideale ligging in de rand, vlakbij de luchthaven en de snelwegen. Er is voldoende ruimte en parkeerplaats. Daar komt nog bij dat we onze activiteiten konden verbinden met die van een internationale groep die plannen heeft met de hippodroom', vertelt Hildegard Gekiere.

De hippodroom is al jaren in vereffening en men is al geruime tijd op zoek naar een nieuwe bestemming. 'Onze school maakt deel uit van een groots investeringsplan', licht Hildegard Gekiere toe. 'De paardenkoersen, die momenteel op sverven na dood zijn, zullen nieuw leven ingeblazen krijgen. In België is dat de enige hippische discipline die slecht draait. Waarschijnlijk heeft dat te maken met het ontbreken van aantrekkelijke prijzen, waardoor goede paarden en jockeys wegblijven en er dus almaar minder volk komt kijken. Het is een vicieuze cirkel.' 'De investeerders zullen ook geld in de school pompen', aldus de zaakvoester. 'Bij onze verhuizing in februari hebben we de piste en de studentenkamers in orde gebracht. Voor de renovatie van de rest en het bouwen van aangepaste huisvesting voor ruiters met een handicap is het wachten.' De hippodroom zelf bevindt zich in een slechte staat, maar de stallen zijn in orde: lichtig, hoog en groot genoeg. De voorzieningen voor het publiek laten dan weer te wensen over, en daaraan moet zeker worden verholpen. De buitenlandse investeerders zijn volgens Hildegard Gekiere ook van plan om feest- en congressalen te bouwen en een sportcomplex zodat ook andere sporten hier onderdak kunnen krijgen.

Gemeente weet van niets

Geconfronteerd met de uitlatingen van Hildegard Gekiere, zegt burgemeester Francis Vermeiren van Zaventem dat de gemeente daar officieel niet van in kennis is gesteld. 'Er wordt zoveel gezegd over de hippodroom. Nogal wat investeerders zijn een kijkje komen nemen. Als ik zeg dat heel Europa daar al is gepasseerd, overdrijf ik niet.' Vermeiren ontkent ook formeel dat ERA 'gesettled' is op de renbaan. 'De curator verhuurt aan wie hij kan. Het is makkelijk plannen te maken op een grond van iemand anders!' De gemeente is geen eigenaar van de hippodroom maar ziet er wel op toe

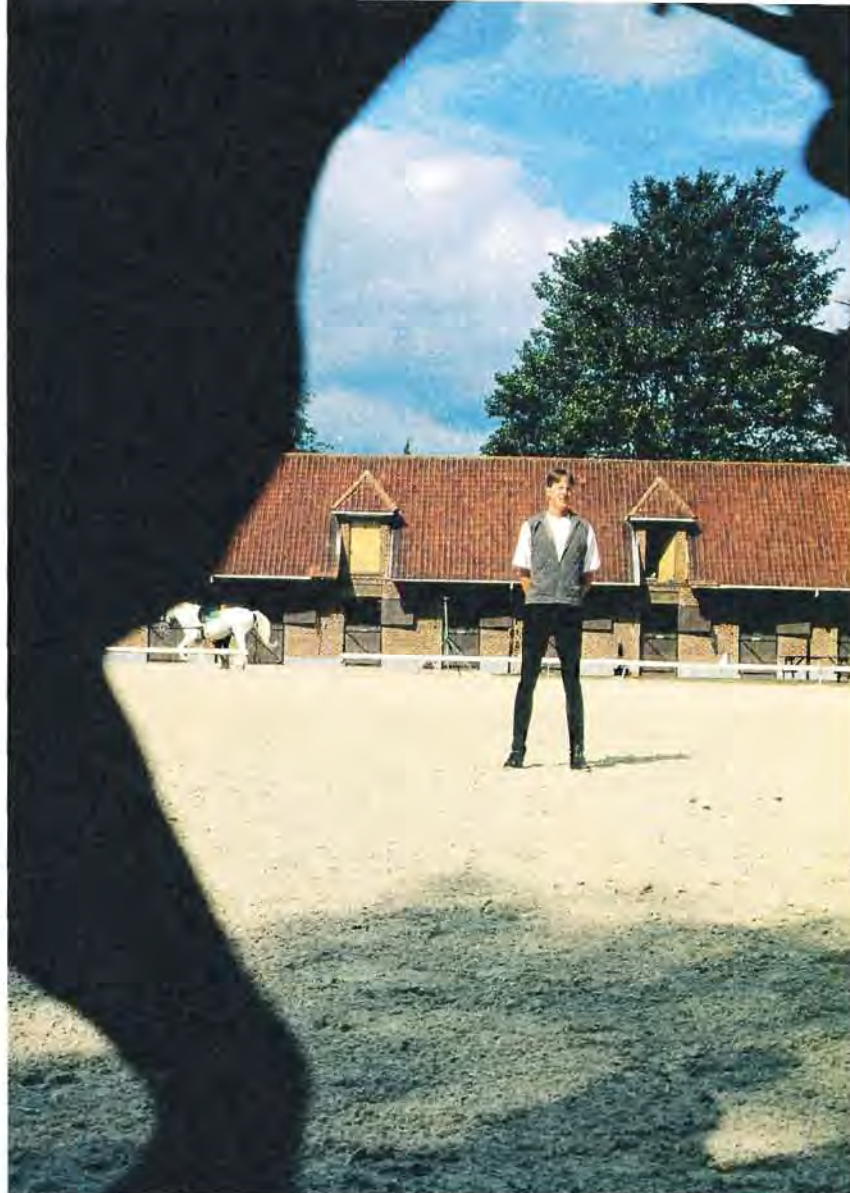

FOTO: PATRICK DE SNEGELAERE

dat de renbaan recreatiezone blijft. 'In onze geest zou een verdere uitbouw van de paardensport op de site ideaal zijn. Naar mijn gevoel zal er binnen enkele maanden meer duidelijkheid zijn over de toekomst van onze renbaan.'

De hippodroom van Sterrebeek is met 47 hectare de grootste renbaan van het land en ligt midden in de groene Prinsenjachtwijk. In 1938-1939 gebouwd, fungeerde de hippodroom achtereenvolgens als verblijfplaats voor paarden,

als krijgsgevangenkamp van het Amerikaans leger en als opslagplaats van legermateriaal. Door de oorlog en de nasleep ervan, kon de paardenrensport er pas in de jaren vijftig volop beginnen te bloeien.

An Van hamme

European Riding Academy ligt op de hippodroom van Sterrebeek in de du Roy de Blicquy laan 13. Tel.: 02-768.29.83 of fax: 02-768.29.84.

Info: info@europeanridingacademy.com.

Quel avenir pour l'hippodrome de Sterrebeek?

La European Riding Academy, établie dans l'hippodrome de Sterrebeek, est spécialisée dans la formation des instructeurs. Dans un avenir proche, l'ERA souhaite fonder ici un centre hippique à part entière, mettant l'accent sur la psychologie des chevaux. A terme, la gérante de la société, Hildegard Gekiere, aimerait faire évoluer la European Riding Academy en un centre international, en mettant en exergue le mode d'interaction avec les chevaux. L'hippodrome est en liquidation depuis des années et l'on recherche une nouvelle destination depuis des années déjà. 'Notre école fait partie d'un plan d'investissement de grande envergure', déclare la gérante de société. Des investisseurs étrangers envisagent, selon elle, de construire également un complexe sportif ainsi que des salles de fête et de congrès. Francis Vermeulen, bourgmestre de Zaventem, confie toutefois que la commune n'a pas été avisée officiellement de la chose.

Er zijn van die momenten waarop het leven volmaakt lijkt. Bijvoorbeeld als je op een mooie dag neerstrijkt in een van de tavernes die zijn ondergebracht in de gebouwen van de drie nog resterende watermolens van Grimbergen, om er te genieten van een rondborstig abdijbierje en er te mijmeren over het rijke verleden van dit stukje Vlaams-Brabant. Veel fantasie is daar niet eens voor nodig, want het huidige Grimbergen telt maar liefst 27 beschermde monumenten, waaronder de gerestaureerde eeuwenoude Liermolen, de Tommenmolen en de 's Gravenmolen. De molens zijn inmiddels een toeristische attractie geworden, maar tot voor enkele decennia speelden ze een centrale rol in het overwegend agrarische Grimbergen.

De molens van Grimbergen

Paul Van Deuren met kleinzoon

Paul Van Deuren (65) is de zoon van Jozef Van Deuren die in Grimbergen bekend staat als 'Jef de Maalder'. Jef werd in 1899 geboren en was de laatste molenaar van de Liermolen. De Van Deuren's zijn generaties lang molenaars geweest. Paul Van Deuren: 'Mijn vader is beginnen malen in 1915 toen hij 16 jaar was en hij is daar tot zijn zeventigste mee blijven doorgaan. Zowel mijn vier zusters als ikzelf zijn geboren op de Liermolen. De klanten waren boeren uit de streek die hun graan met paard en kar of met de kruiwagen naar de molen brachten. 's Zomers hadden ze natuurlijk geen tijd om te wachten en dan stuurde vader ons naar de boerderijen om hen te verwittigen als hun graan gemalen was. Zo kenden wij alle boeren uit de streek, vooral die van Beigem, want die kwamen bijna allemaal bij ons.'

Verpozen in de molen

Van onderlinge concurrentie was er eigenlijk nauwelijks sprake. De molenaars hanteerden dezelfde prijzen en hielpen elkaar uit de brand. De molenaar van de Tommenmolen bijvoorbeeld was Louis Debontridder, alias Lowieke de Maalder. Lowieke en Jef waren goede vrienden. Toen de Liermolen eens een panne had, nam Lowieke het maalwerk over zonder daarvoor een vergoeding te vragen. Nadat de Liermolen hersteld was, stuurde hij de klanten weer gewoon door naar de Liermolen.

In de winter, als er minder werk was op het land, kwamen de boeren uit de streek vaak even verpozen in de molen. Paul Van Deuren: 'Iedereen zat dan bijeen in onze keuken en vertelde straffe verhalen over de tweede wereldoorlog. Tijdens

die oorlog heeft mijn vader veel risico's genomen. Heel wat gewone mensen kwamen met gesmokkeld graan naar hem en hij maalde dat dan 's nachts in het geniep. Gelukkig is hij nooit door de Duitsers betrapt. Ondanks de oorlogsjaren heb ik een prachtige jeugd gehad. Alle kinderen van de wijk kwamen altijd aan de molen bij elkaar. We zwommen er in de Maalbeek en als het regende speelden we in het wagenhuis.

Barones Isabella

Molens zijn door de eeuwen heen een symbool van invloed en macht geweest. Sinds de middeleeuwen waren er alleen al op de Maalbeek, de belangrijkste waterloop van Grimbergen, vijf watermolens. Hiervan zijn de gebouwen van de Liermolen, de Tommenmolen en 's Gravenmolen bewaard gebleven. De 's Gravenmolen is eeuwenlang eigendom geweest van de graven van Grimbergen, totdat molenaar Jan de Crée ze in de 19e eeuw kocht. De Lier- en Tommenmolen behoorden van oudsher tot het patrimonium van de abdij van Grimbergen, maar na de annexatie van Vlaanderen in 1795 door Frankrijk, werden beide molens geconfiscieerd en verkocht aan privé eigenaars.

Het gezin Van Deuren pachtte de Liermolen en de bijhorende boerderij van barones Isabella van Overschie die in het nabijgelegen kasteel woonde. Paul Van Deuren: 'De barones kwam zelf nooit naar de molen. Ze stuurde haar rentmeester om het jaarlijks pachtgeld te innen. We zagen haar wel af en toe voorbijrijden in een koets en dan moesten we onze klak afdoen. Soms gingen onze ouders naar het kasteel om bij haar gezelschapsdame bepaalde problemen aan te kaarten. De barones was daarin wel inschikkelijk; Zo heeft ze op verzoek van mijn moeder het wagenhuis laten bouwen, omdat ons gezin te groot was geworden voor het molenhuis alleen. Ze gaf de kinderen van haar pachters ook stevast een horloge als ze hun plechtige communie deden.'

In 1961 trouwde Paul Van Deuren met Jeanne Van den Bloeck. Het jonge koppel ging mee op de Liermolen wonen. Er werden drie van hun vier kinderen geboren, waarvan een dochtertje dat jong stierf. Terwijl vader maalde, zorgde Paul voor de boerderij die bij de molen hoorde.

Molens zijn door de eeuwen heen een symbool van invloed en macht geweest

Vader en moeder Van Deuren (r) met zoon Paul en zijn vrouw

Net niet voor de bijl

Na de dood van de barones besloten haar erfgenamen om een aantal eigendommen in Grimbergen te verkopen aan een grondverkavelaar, inclusief de Liermolen en het daarbijhorende land, wat meteen het einde betekende van de boerderij. De molen, die op dat moment nog steeds werd bediend door de 70-jarige Jef de Maalder, had inmiddels veel klanten verloren. Een paar grote boeren hielden de boerenstiel voor bekeken en anderen stapten over op voorgemalen veevoeder dat van elders in zakken werd geleverd. Dientengevolge moesten de twee gezinnen met pijn in het hart in 1971 de Liermolen verlaten. Paul Van Deuren vond werk in de veiling van Neder-over-Heembeek en zijn ouders gingen inwonen bij één van hun dochters.

De verkaveling zorgde voor een complete metamorfose van het landschap van de wijk Rijkenshoek. Waar vroeger koeien en paarden graasden op golvende weiden, rezen de nieuwe woonwijken als paddestoelen uit de grond. Gelukkig beseftte de gemeente Grimbergen tijdig dat haar agrarisch-ambachtelijk cultuurpatrimonium niet onherroepelijk verloren mocht gaan. In 1967 kocht ze de Tommenmolen die vervolgens werd gerestaureerd en acht jaar later gebeurde hetzelfde met de Liermolen. Jef de Maalder werd tot zijn groot genoegen intensief betrokken bij de restauratie van het molenmechanisme. Hij overleed tien jaar later, op 86-jarige leeftijd. De 's Gravenmolen was intussen omgevormd tot een industriemolen die rechtstreeks maalde voor bakkerijen. Dat was een doorn in het oog van de concurrerende industriemolens; Zij schakelden de 's Gravenmolen uit door het handelsfonds af te kopen en de binneninstallatie te vernietigen. De molenaar week uit naar Ganshoren waar hij bakker werd. Het molengebouw werd verkocht en door de nieuwe eigenaars grondig verbouwd. Nu is in één van de gebouwen de taverne 's Gravenmolen' gevestigd.

Een nieuwe bestemming

De Tommenmolen en de Liermolen kregen na de aankoop door de gemeente een compleet nieuwe bestemming. Samen met het 17e eeuwse koetshuis het Guldendal verschaffen ze vandaag onderdak aan het Museum voor de Oudere Technieken (het MOT). Het MOT bezit een unieke verzameling van werktuigen die vroeger met behulp van natuurlijke krachten (wind, spierkracht, water, ...) werden aangedreven. Conservator Johan David: 'Jaarlijks bezoeken ongeveer 15.000 mensen het museum waarvan 30% Grimbergeners die als inwoners van de gemeente gratis toegang hebben. Onze doe-ateliers met uiteenlopende thema's als verlichting, hefbomen en brood bakken hebben veel succes bij de scholen. De kinderen kunnen bijvoorbeeld met

behulp van oude werktuigen elk hun eigen broodje bereiden in de houtoven van de Liermolen.'

De mensen van het MOT stellen vast dat de oude technieken nog lang niet hebben afgedaan en dat ze meer en meer opnieuw worden toegepast. Johan David: 'Men neemt het goede van die methodes over. Dat gebeurt onder meer door mensen van hier die opnieuw zelf brood willen bakken, maar we hebben ook veel contact met ontwikkelingswerkers die met praktische vragen zitten of die zich komen documenteren in onze bibliotheek.'

Voor veel Grimbergeners en dagjesmensen van elders zijn de molens momenteel een aantrekkelijke pleisterplaats want in alle drie is een drankgelegenheid gevestigd. Marleen Verstrepen baat met haar man Rudi het café van de Liermolen uit en ze wonen met hun beide zonen in het molenhuis. 'De zomer is natuurlijk ons drukste seizoen', vertelt

Manneke Pis hoort in Grimbergen

Op een boogscheut van de Tommenmolen ligt het Wezenhagenveld, een grote kouter. Volgens de overlevering zou deze benaming teruggaan tot de Grimbergse Oorlog in de 12e eeuw, tussen de Berthouts, de heren van Grimbergen en de Hertog van Brabant. De Grimbergeners waren aan de winnende hand. Om hun soldaten nieuwe moed te geven, besloten de aanvoerders van de Brabantse troepen de nog zeer jonge hertog, die wees was, in zijn wieg aan een boom te hangen in het zicht van de manschappen. Opgeschrikt door het wapen gekletter en de strijdkreten zou het kindje in de wieg gewaterd hebben. Zo zou de legende van Manneke Pis ontstaan zijn.

Marleen Verstrepen, 'dan hebben we vooral een wandelpubliek. Onze vaste klanten zijn vooral Grimbergeners en die komen ook in de winter regelmatig over de vloer. De molens van Grimbergen mogen dan al een totaal andere bestemming hebben gekregen, ze zijn zoals vroeger niet weg te denken uit het dagelijkse leven in de gemeente. Zelfs toen ze tijdens de restauratie een aantal jaren niet werden bewoond, vervulden ze een belangrijke functie, zij het niet van economische of culturele aard. Tal van Grimbergse koppeltjes kwamen toen in de schaduw van eeuwen hier over hun toekomst dromen. ...

Guðrun Briat

INFO

Toeristische Dienst van Grimbergen • Prinsenstraat 20, 1850 Grimbergen, tel. 02/260 12 99.

Museum voor de Oudere Technieken • Guldendal 10, 1850 Grimbergen, tel. 02/270 81 11, www.MOT.be,

Liermolen • Vorststraat 8, Grimbergen, tel. Taverne: 02/269 76 90.

Taverne 's Gravenmolen • 's Gravenmolenstraat 70, Grimbergen, tel. 02/269 11 65.

De Maalbeekwandeling gidst je langs de schilderachtige Lier- en Tommenmolen. Als je kiest voor de Museumwandeling bezoek je eveneens het Guldendal.

LEVEN IN DE ONDERBUIK

Kijkt u naar Big Brother? Kúnt u kijken naar BB? Zo u twee keer 'ja' antwoordt, verschillen u en ik hemelsbreed van mentaliteit, smaak, levenswijze, streven. U houdt er dan best mee op dit stuk te lezen. Ik stel geen prijs op uw gezelschap, u verliest uw tijd in het mijne. Surf op uw pc naar www.bigbrother.be

voor de laatste nieuwsjes over het BB-huis enzovoort. Die website houdt u naar het schijnt uren bezig. Als u geen internet hebt, grijp dan naar Het Laatste Nieuws van de dag. Die krant loopt naar het schijnt over van BB-weetjes. Als u geen internet hebt en HLN al uit, ga dan onder BB-kijkers leuteren. Dat kleurt en vult uw dag tot aan zijn hoogtepunt straks, BB op TV, dit na-jaar elke dag. Is het zondag-hoogdag, dan spelen Walter Grootaers, dochter Tura en vader & zoon Hoet het spel mee hé? Dá-ag allemaal, prettige dag, keileuke avond en een lang, gelukkig en vervuld leven

('Als ik haar 's morgens onder de douche zie staan, begin ik de dag goed,' zei een BB-watcher over een BB-personage. Naar het schijnt was die watcher een macho-man in het volle bezit van zijn vermogens. Behalve dan het vermogen om de dag goed te beginnen door zelf onder de douche te staan, of er iemand onder te zien staan zonder via internet te moeten gaan. Zielige kerel. Misschien moet hij eens zo geil als een met viagra opgepepte supermacho over de schutting van het BB-huis jumpen om 'haar' te pakken als ze uit die douche komt. Gooit dat dan roet in het ontbijt van de BBers of is het sensationeel en publicitair welkom?)

Oei, excuseer. Ik doe weer laatdunkend. Dat BB-kijkers per definitie HLN-lezers zijn, is een ouderwetse gedachte van mij. Ook lezers van De Morgen en Humo enzovoort blijken naar BB te kijken. Hun favoriete bladen spelen

Big Brother is een creatie van de Brit George Orwell. Al op de eerste bladzijde van diens spraakmakende boek 1984 uit 1949 duikt het alziende oog op, een variatie op het God-ziet-u onder gelovigen: 'Big Brother is watching you'. Maar de samenleving is in 2000 nog lang niet zo volgzzaam als in het Orwelliaanse 1984. Daarom wordt het omgekeerde uitgeprobeerd: you are watching Big Brother.

het spel mee en daarom doen zij dat ook, een beetje, een beetje veel of helemaal. Welteverstaan niet om geile of voyeuristische redenen, laat staan om redenen van mentaliteit, smaak, levenswijze en streven. Zij 'volgen' BB om soci-o-lo-gi-sche redenen. Om de samenleving te bestuderen, het sartrianse huis clos van een tiental individuen, of om - ik citeer ongeveer Humo - de onderbuikgevoelens te laten aanspreken.

Oei, nogmaals excuseer. Wist ik veel dat het BB-huis een sartrians huis clos is en de menselijke soort daar sociologisch representatief opgesloten zit - een tiental dat dus, zo beeld ik me in, bestaat uit een jong meisje, een ander jong meisje, een vrouw, een man, een andere man, een gehandicapte, een gepensioneerde, een dikke, een dunne, een kind, of uit variaties op die samenstel-

ling. Ik dacht dat de bewoners van het BB-huis leeglopers zijn die op geen betere of interessantere manier aan de bak kunnen komen. Ik dacht dat ze gekozen zijn met als criteria hun borstomvang, megapiklengte, dialectbeheersing, zonnebrildracht, vervelingstalent, douchebehoefte, ledigheids-

gehalte en debiliteitsmaat. Ze doen het voor het geld, dacht ik, en om BV te worden, om die borsten te mogen tonen of die megapik te laten vermoeden.

En wist ik veel dat BB onderbuik- of andere gevoelens aanspreekt, dat het een beetje echt is en niet helemaal pseudo. Ik dacht dat het alleen om geld, succes, de massa, de gewone flut gaat, dat het even onnozel, onecht en opgepept is als een optreden van Britney Spears.

BB is inderdaad geen randverschijnsel en wel een sociologisch geval (onder ons, randbewoners, burens van het BB-huis in V.). Belangen en groepen worden verknoot tot hype. Spelen mee: de televisiezender, programmamaker, reclameboodschappers en opdrachtgevers allerlei, pers, meespelende kandidaat-BV's, collaborerende paraat-BV's enzovoort, ook aandeelhouders, erfgenamen, leveranciers, loopjongens en -meisjes, kortom, ondernemingen en mensen die een fameuze slag kunnen slaan of graantje meepikken. Zij spannen samen om heel veel kijkers te strikken die al die onzin, reclame en artikels een beetje, een beetje veel of helemaal slikken. Zonder die heel veel kijkers stort hun opzet en winst in en daarom moet en zal de hele samenleving in de greep van BB raken. *You must watch Big Brother.*

Kijken is meespelen. *You are watching Big Brother? Big Brother is catching you.* Amuseer, futiliseer, debiliseer u en roep uzelf uit tot socioloog.

Brigitte Raskin

Met de lift naar de sterren

Sinds eind september ontvangt de volkssterrenwacht MIRA in Grimbergen zijn talrijke bezoekers in een nieuw gebouw. Niet alleen qua comfort is er een hemelsbreed verschil met vroeger, ook het aantal attracties is toegenomen.

Dankzij de nieuwbouw is de drempel tot de volkssterrenwacht MIRA volgens stafmedewerker Francis Meeus nu letterlijk en figuurlijk erg laag geworden. Zo hoeven de bezoekers zich niet meer langs smalle, steile trappen naar boven

ven die de druk van het licht illustreren. Tot midden december is ook nog de tentoonstelling te zien van de Zweedse Charlotte Heling over stardust. 'Eigenlijk zijn we sterrenstof,' verduidelijkt Francis Meeus. 'Charlotte Heling maakt de bezoeker bewust van de gemeenschappelijke oorsprong van alles en iedereen, ook van de verbondenheid tussen de allergrootste en de allerkleinste structuren in het heelal.'

De bijzonderste attractie in een sterrenwacht blijven natuurlijk de waarnemingen. Met de verschillende telescopen waarover MIRA beschikt, kun je

vrijwilligers maar echte freaks.

Tweede start

De nieuwbouw betekent voor de volkssterrenwacht zoveel als een tweede start. Vanaf nu kan MIRA de bezoekers nog beter onthalen. Groepen kunnen op afspraak bijna iedere dag terecht voor een al dan niet geleid bezoek. Voor de rondleiding kunnen ze een keuze maken uit waarnemingen, film, voordracht en planetariumvoorstelling. Individuele bezoekers kunnen aansluiten bij een groep rondleiding. Voortaan kunnen ze ook op woensdagnamiddag terecht tussen 14 en 18 uur. Het hele jaar door organiseert MIRA waarnemingsavonden en spreekbeurten. De data staan op de webpagina. MIRA beschikte als eerste sterrenkundige instelling van België over een eigen internetsite. Die bevat de activiteitenkalender, de sterrenkundige nieuwsberichten en allerhande praktische artikels. Ter gelegenheid van de nieuwbouw werd ook de FAQ-pagina geïntroduceerd. Op die pagina krijg je een duidelijk antwoord op de meest gestelde sterrenkundige vragen. Ideaal voor de schoolgaande jeugd! Geïnteresseerden kunnen ook een abonnement nemen op de gratis elektronische nieuwsbrief. Met regelmatige tussenpozen informeert MIRA zijn abonnees over de actualiteit in de sterrenkunde. Het zoveelste bewijs dat een volkssterrenwacht de kennis over astronomie democratiseert.

Gerard Hautekeur

Volkssterrenwacht MIRA, Abdijstraat 22, 1850 Grimbergen, tel. 02/269 12 80 en fax 02/269 10 75. <http://www.mira.be>

te wurmen om naar de sterrenhemel te turen. 'De totaal vernieuwde tentoonstellingszaal biedt dan weer een duidelijk overzicht van de nieuwste ontdekkingen in de sterrenkunde, de recentste foto's van Mars, een overzicht van de nieuwe generatie reuzentelescopen, de verst reikende beelden van de ruimtetelescoop, enz.

Speelse proeven

Een aantal eenvoudige proeven of waarnemingen prikkelen de verbeelding. Je kunt op een weegschaal gaan staan en je gewicht op aarde met dat op de maan vergelijken. Wat blijkt nu? Je weegt door het wegvallen van de zwaartekracht ongeveer zes keer minder op de maan dan op de aarde. De slinger van Foucault levert het onomstotelijke bewijs dat de aarde om haar as draait. Voorts zijn er de speelse proe-

zelf speuren naar de sterren. Het is telkens weer een ongelooflijke belevenis als je de ring van de planeet Saturnus in het vizier krijgt, alhoewel die planeet zich op 1,5 miljard km afstand van de aarde bevindt. De volkssterrenwacht telt slechts enkele vaste stafmedewerkers, maar kan daarnaast gelukkig een beroep doen op ongeveer dertig vrijwilligers-assistenten. Velen hebben hun hart en ziel verpand aan de sterrenwacht. Zo ontwierp assistent François Thijs de gigantische interactieve sterrenkaart. Het is een indrukwekkende vier meter metende draaiende schijf vol glinsterende puntjes die de Belgische sterrenhemel in kaart brengt en de bezoeker inzicht verschaft in de positie van de sterren en de sterrenbeelden. Een andere vrijwilliger, Herwig Ronsmans, tekende op schaal ons zonnestelsel. Sommige assistenten van MIRA zijn niet zomaar

Volkssternwarte modernisiert

Seit September diesen Jahres empfängt die Volkssternwarte MIRA in Grimbergen ihre zahlreichen Besucher in einem neuen Gebäude. Das ist nicht nur eine große Verbesserung hinsichtlich des Komforts, auch die Anzahl der sehenswerten Einrichtungen hat sich vergrößert. Zu den Anziehungspunkten gehören unter anderem die hypermodernen Ausstellungsräume, das auf den neuesten Stand gebrachte Informationszentrum und die interaktive Sternkarte. Einfach ein Muss!

RESTAURANT

Aziatisch met iets artistieks

Letterlijk in de schaduw van de kerk ligt in het centrum van Strombeek-Bever het Aziatische restaurant 'Formosa', dat opvalt door de smaakvolle, uiterst moderne design-inrichting. Het feit dat bazin Si Chhay Tran ooit de kunstacademie in Brussel bezocht, zal daar allicht niet vreemd aan zijn.

De Aziatische keuken is in België iets later doorgedrongen dan in de buurlanden, wat te maken heeft met ons koloniale verleden. Nederland had zijn Oost-Indië, wat leidde tot vertrouwdheid met de Indonesische keuken. Frankrijk heerste over Indo-China, wat onder meer resulteerde in tal van Vietnamese eethuizen in Parijs. Samen met de Indonesische keuken kwam ook de Chinese naar Nederland, en ten gevolge van de grote commerciële ijver van de Chinezen doken uiteindelijk ook herden der Chinese restaurants in België op. In eerste instantie waren dat van die hoogst klassieke etablissementen met veel rode lak, lampen met kwastjes en grillige drakenkoppen. In 'Formosa' valt daar niets meer van te bespeuren. Dit Chinese restaurant behoort duidelijk tot de tweede generatie. Keuken en inrichting zijn aangepast aan een hedendaags publiek dat graag in een modernere en lichtere omgeving eet en dat ook ervaring heeft met de oosterse keuken. Formosa beperkt zich dan ook niet tot de Chinese keuken, ook Vietnamese, Cambodjaanse en Indonesische schotels staan op de uitgebreide kaart.

Opvallend decor

Maar nog even terug naar de inrichting. Veel lichtgrijs, matglas, spotjes (zowel in het plafond als in de vloer), lichtgekleurd hout en gebogen lijnen zorgen voor een postmoderne stijl die toch even verrast in dit hoekje van Strombeek-Bever. De keus voor zo'n opvallend decor wordt misschien een beetje verklaard door het verleden van de jonge bazin Si Chhay Tran. 'Ik ben van Chinese afkomst, maar ik werd in Cambodja geboren en kwam vervolgens terecht op Formosa. Daarna ben ik naar Brussel gegaan voor mijn verdere studie aan de kunstacademie', vertelt ze.

Op de kaart wordt met sterretjes gewaarschuwd voor de mate waarin de verschillende schotels zijn gekruid

Een Chinese dus die nu eens niet recht de restauratie in duikelde... Maar toch kwam het er van. 's Avonds werkte Si Chhay Tran al in een Chinees restaurant om wat bij te verdienen. Toen ging haar zus cursussen volgen om een eethuis te kunnen beginnen. Ze kende evenwel maar een mondje Frans en daarom moest Si Chhay mee om alles uit te leggen. Al snel begon ze zelf ook met het idee te spelen om een restaurant te openen. En hoe kwam ze uitgerekend in Strombeek-Bever terecht? 'Ik volgde hier een cursus Nederlands. Toen zag ik dit huis leegstaan...' Dat was in 1995. Samen met een zakenpartner baat ze nu haar eigen eethuis uit. Tijdens ons etentje zien we heel wat mensen een bestelling

komen afhalen; 30 à 40% van de omzet blijkt inderdaad te bestaan uit meeneemshotels. En je kunt hier elke dag terecht, wat trouwens niet ongebruikelijk is in de meeste Chinese restaurants.

Ying en Yang

Si Chhay Tran zegt dat ze zelf verzot is op de zeer pikante gerechten uit de keuken van Sechuan. Maar de gast van 'Formosa' wordt op de kaart duidelijk met sterretjes gewaarschuwd voor de mate waarin de verschillende schotels zijn gekruid. Wij kozen het 'Menu Ying' (850 F), dat 'koel' is en bestaat uit een romig aandoende zwaluwnestjessoep, zachte Dim Sum, een absoluut niet scherpe 'bamigoreng van het huis' en een dessert. Voor pikant kiest men beter het 'Menu Yang', want 'yang' staat nu eenmaal voor 'heet'.

'Ik merk dat de Vlamingen veeleer witte wijn nemen en dat de Franstaligen vooral kiezen voor rode wijn,' zegt Si Chhay Tran. 'Ik weet ook niet hoe dat komt.' In beide genres en in rosé is ze overigens goed voorzien, met flessen van goeden huize, geprijsd tussen 500 en 1500 F. Het blijft natuurlijk een feit dat wijn nu niet bepaald de authentieke begeleiding van een oosterse maaltijd is. 'Ik drink zelf niets bij het eten', zegt de restauranthoudster. 'Zo gaat dat meestal bij ons. Alleen op feesten wordt aan tafel gedronken, maar dan ook alles: whisky, cognac, rijstwijn...'

GVS

Formosa, Sint-Amandsplein 17, 1853 Strombeek-Bever, tel. 02/267 63 64. Openingsuren: 12.00 - 14.30 uur en 18.00 - 22.30 uur. Meeneemshotels -10%.

Reputatie van Spullenhulp niet stuk te krijgen

In 1937 kwam de jonge Ieperse priester Froidure op het idee om oude kleding en meubelen in te zamelen ten behoeve van arme gezinnen in Brussel. Spullenhulp was geboren. Nu, 63 jaar later, is Spullenhulp uitgegroeid tot een organisatie van formaat, die over heel België meubilair, kleding, boeken en andere voorwerpen die nog in goede staat zijn verzamelt voor kansarmen. Sinds 1994 komt alle textiel terecht in het sorteercentrum in de Klein Bijgaardenstraat in Sint-Pieters-Leeuw.

Vorig jaar zamelde Spullenhulp in heel België maar liefst meer dan 2540 ton goederen in. Julien Coppens, adjunct-directeur van het sorteercentrum in Sint-Pieters-Leeuw, is tevreden met die cijfers. 'De ophalingen aan huis en onze gele containers zijn voor de meeste mensen een begrip geworden. Daarnaast levert onze samenwerking met scholen en verenigingen een aanzienlijk deel op van het totaal dat wordt ingezameld', benadrukt Coppens. Alles wat onder de noemer textiel valt, zoals kleren, schoenen en handtassen, belandt in het sorteercentrum van Spullenhulp in Sint-Pieters-Leeuw. 'Hier worden de voorwerpen gesorteerd op hun aard en kwaliteit. Kleren die er echt nog heel goed uitzien, worden gescheiden van de anderen', legt Coppens uit. Als het sorteren achter de rug is worden de spullen

naar hun bestemming gebracht, en die bestemmingen zijn heel verscheiden. 'Een deel van de inzameling wordt rechtstreeks geschonken aan de daklozen die Spullenhulp opvangt in zijn eigen opvangtehuis in Brussel. Een ander deel gaat naar onze tweedehandswinkels over het hele land. Verder is er ook een deel bestemd voor export naar Afrikaanse landen en voor giften bij rampen. Zo is er onlangs nog een grote hoeveelheid kleren en schoenen geschonken aan de hulporganisaties na de aardbeving in Turkije', vertelt Coppens.

Werk voor laaggeschoolden

Spullenhulp probeert voor zijn sorteer- en recyclageactiviteiten zoveel mogelijk werkgelegenheid te scheppen voor laaggeschoolden. De organisatie zette daartoe onder meer

een samenwerkingsproject op poten met het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) op basis van artikel 60 van de zogenaamde 'organieke wet', die bepaalt dat OCMW's bij de tewerkstelling van bestaansmini-

mumtrekkers een vrijstelling van de patronale lasten kunnen krijgen. Spullenhulp fungeert duidelijk als sociaal bewogen werkgever. In het sorteercentrum van Sint-Pieters-Leeuw zijn via dit project twintig van de in totaal vijfenveertig werknemers tewerkgesteld en dat is niet zo vanzelfsprekend als het lijkt. 'Gemakkelijk is het zeker niet', verduidelijkt Julien Coppens. 'Het gaat vaak om mensen die al een hele tijd buiten het arbeidscircuit leven en de aanpassing om daarin opnieuw mee te draaien verloopt soms moeizaam. Maar het lukt, en dat is het belangrijkste.'

Huisvuil dumpen

Spullenhulp doet het niet slecht. Vorig jaar kon de vzw de verhouding tussen de inkomsten en de uitgaven, die zeer hoog oplopen door de massale inzamelingen, in evenwicht houden. Maar het wordt steeds moeilijker. 'De concurrentie met de echt commerciële bedrijven is hard. Ook door het succes van de kringloopcentra krijgen we klappen. Mensen geven nu eenmaal niet méér spullen weg omdat er meer bedrijven in de sector komen', aldus Coppens. Spullenhulp kan gelukkig terugvalen op de goede reputatie die de organisatie in al die jaren heeft verworven. 'De mensen hebben duidelijk vertrouwen in Spullenhulp,

zoveel is zeker. Maar er is ook de andere kant van de medaille. Over heel België staan 250 inzamelcontainers van Spullenhulp. Sinds de introductie van de scheiding van huishoudelijk afval en de duurdere vuilzakken, dumpst een aantal mensen hun huisvuil in onze containers. Het gebeurt zeker niet massaal, maar toch worden we er spijtig genoeg regelmatig mee geconfronteerd. Iedereen moet beseffen dat Spullenhulp geen ophaaldienst is voor klein en groot huisvuil', besluit Julien Coppens.

Tina Deneyer

Voor alle info over Spullenhulp en de tweedehandswinkels kunt u terecht op het nummer 02/537 30 26.

Vorig jaar zamelde
Spullenhulp in heel België
maar liefst meer dan
2540 ton goederen in

van huizen en tuinen

Een tuin voor Erasmus

30

In de zomer van 1521 verbleef Desiderius Erasmus gedurende vijf maanden in Anderlecht op uitnodiging van zijn vriend kanunnik Pierre Wijchmans. Ook toen moet er al een tuin hebben gelegen, maar men heeft er het raden naar hoe die eruit zag. Erasmus geeft er in zijn brieven - waarin hij wel lyrisch doet over het landelijke (sic) Anderlecht - ook geen enkele beschrijving van. Maar, zo zegt Alexandre Vanautgaerden, conservator van het Erasmushuis, 'het is na zijn vertrek uit Anderlecht dat hij begint te dromen van een eigen tuin. Hij creëert ook zijn ideale tuin, niet in het echt, maar op papier: de tuin van Eusebius uit zijn *Convivium Religiosum*, het religieuze banket.'

Observatieput

Goed tien jaar geleden ontwierp de Brusselse tuinarchitect René Pechère al een grotendeels ommuurde 'Hortus Conclusus', een besloten tuin geïnspireerd op de tuinen van het eind van de XVde eeuw zoals men die kan zien op de schilderijen van de Vlaamse Primitieven.

Voor de nieuwe 'filosofische tuin' werd samengewerkt met enkele binnen- en buitenlandse kunstenaars: de Belgen Bob Verschueren en Marie-Jo Lafontaine, de Spanjaard Perjaume en de Française Catherine Beauregard. In een later stadium kwam er ook de Vlaamse tuinarchitect Benoît Fondu bij. Zij zijn vertrokken van twee adagia van Erasmus: 'Non est muta rerum natura' (de natuur is niet stom) en 'Ubi bene, ibi patria' (waar ik mij goed voel, is mijn vaderland).

Het Erasmushuis in Anderlecht is sinds kort verrijkt met een nieuwe 'filosofische tuin'. Daarvoor werd samengewerkt met enkele binnen- en buitenlandse kunstenaars die in hun werk de grenzen tussen natuur en cultuur aftasten.

De eerste die met een concreet idee kwam was Bob Verschueren: een soort observatieput in het midden van de tuin, een intieme plek van waaruit men de rest van de tuin zou kunnen verkennen. De put is opgebouwd uit gestapelde lavastenen in een spiraalvorm met in het centrum de verkoolde resten van een majestueuze beuk. Een fijn waterstraaltje moet er op termijn voor zorgen dat er zich mossen ontwikkelen. Perejaume reageerde daarop met een 'machine om het landschap te bekijken': een glazen tuinpaviljoen van waaruit men een duizendvoudig versplinterd, desoriënterend beeld op de tuin krijgt.

Gelukzaligheid

Catherine Beauregard liet zich inspireren door een ander adagium van Erasmus: 'Amicorum communia omnia' (onder vrienden is alles gemeenschappelijk). Rond een notelaar plantte ze een halfronde beukenhaag, een besloten intieme ruimte waar de hagen 'dialogeren' met de notelaar, een ruimte voor ontspanning en bezinning. Marie-Jo Lafontaine kwam met de

idee om de hemel en de wolken in de tuin te vatten door een aantal spiegelende watervlakken aan te leggen. Het gaat om enkele kleine, ondiepe amandelvormige vijvertjes van metaal waarvan de bodem is bekleed met marmer en waarin een aantal adagia van Erasmus in bronzen letters drijven.

Benoît Fondu tenslotte suggereerde om de vele reizen van Erasmus op een of andere manier in de tuin weer te geven. Dat gebeurt aan de hand van 38 'parterres' in metaal in de vorm van bladeren van een linde, een kastanje, een wilg en een haagbeuk, waarin een aantal miniatuurbiotopen worden opgeroepen, een soort botanische impressies van de landschappen die Erasmus heeft ontmoet op zijn reizen naar Bazel, Rome, Londen en Rotterdam. 'De Romeinen gebruikten de term *otium* om een zekere staat van gelukzaligheid te beschrijven, als tegenhanger van *negotium*, de handel en nijverheid. *Otium* stond voor het vermogen van de mens om niets te doen en beschikbaar te zijn voor zichzelf en voor de ander. Met de filosofische tuin hebben we een soort *otium* voor onze bezoekers willen realiseren', zo besluit Vanautgaerden.

Paul Geerts

Het Erasmushuis en de tuinen zijn dagelijks geopend van 10 tot 12u en van 14 tot 17u.
Info: Erasmushuis, Kapittelstraat 31,
1070 Brussel, 02/521 13 83, E-mail:
erasmushuis.maisonerasme@skynet.be

BEWEGEN UIT EIGEN BEWEGING IS ER NIET MEER BIJ

In Grimbergen is er een bewegingsschool. Een bewegingsschool? Ja, dat is een school waar kinderen van 2,5 tot tien leren bewegen in 'Het Bos in de Sporthal', een initiatief van de Grimbergse volleybalclub Grivok. RandKrant sprak met Emile Rousseaux, voormalig topvolleybalspeler en Luc Depelchin, PR-verantwoordelijke van Achilles vzw, de nieuwe naam van Bewegingsschool Grivok.

Emile Rousseaux is al een tiental jaar bezig met de bewegingsschool. 'Het idee ontstond in de wereld van het volleybal. Dat is namelijk een vrij moeilijke sport. In tegenstelling met andere balsporten kun je de bal niet vasthouden, je kunt niet zoals in basketbal de bal vast nemen, even wachten, rondkijken, dribbelen en nog eens rondkijken. In volleybal moet je beslissingen nemen voor je de bal aanraakt en daarbij is lichaamscontrole heel belangrijk. Je merkt het dan ook snel als kinderen motorische problemen hebben of moeilijkheden met lichaamscontrole. We stelden vast dat het voor de jongeren steeds moeilijker werd om specifieke vaardigheden, nodig voor volleybal, aan te leren. Er zijn nog altijd kinderen die het goed doen, maar het percentage kinderen dat zwak tot heel zwak presteert is heel hoog.'

Met de wagen tot in de klas

Het is al lang geweten dat het slecht gaat met de fysieke conditie van de Belgische jeugd. 'Veel onderzoeken tonen aan dat dat effectief zo is en daar zijn heel wat redenen voor', zegt Emile Rousseaux die vandaag overigens ook doceert aan de UCL en aan het Parnas Instituut in Dilbeek. 'Het heeft onder meer te maken met verstedelijking. Twintig, dertig jaar geleden konden kinderen spelen en ravotten maar door de jaren heen werden de bewegingsmogelijkheden steeds meer beperkt. Met de verstedelijking neemt ook het onveiligheidsgevoel toe. Wie laat zijn kind nog alleen naar het zwembad fietsen? Als het kon zouden ouders hun kinderen met de wagen tot in de schoolklas brengen. Dat is natuurlijk goed voor de veiligheid, maar op vlak van de motorische ontwikkeling is dat rampzalig. En dan is er het comfort in het algemeen: als je de lift kunt nemen ga je niet langs de trappen, die zijn er alleen voor als de lift het niet doet. Rest nog de passieve vrijetijdsbesteding, het toenemend individualisme en het feit dat jongeren steeds meer gestuurd worden: 'kom we gaan een plasje maken, kom we gaan dit doen, kom we gaan dat doen'. Je kunt hierover blijven klagen en zeuren, maar het lijkt niemand te interesseren want de levensverwachting blijft maar stijgen. Vraag is natuurlijk op welke manier je oud wordt.' 'Omwille van de beperkte bewegingsmogelijkheden willen we de kinderen

opnieuw leren bewegen, te meer omdat de aanpak in de jeugdsport vaak te beperkt is wat ten koste gaat van de algemene ontwikkeling', aldus Emile Rousseaux. 'Zo krijg je bijvoorbeeld een voetballer van zestien die niet op zijn handen kan staan, die zijn eigen lichaamsgewicht niet kan dragen op zijn armen, want voetballen dat doe je met je benen. In de bewegingsschool nemen we tijd voor de kinderen, niet voor hun sport. We bieden een bewegingsparcours aan voor drie leeftijdscategorieën, waarbij de allerkleinsten vergezeld moeten zijn van hun ouders. Dat bleek nodig omdat kinderen met wat minder bravoure en wat meer angst snel uit de boot vielen. Die kinderen functioneren beter in een veilig, affectief klimaat en daar dragen de ouders toe bij. Ze kunnen klimmen, springen, trekken, duwen, maar op hun manier en op hun ritme. Niets wordt opgelegd, er wordt hoogstens wat gesuggereerd. Na twee weken maken we een nieuw parcours om zo de creativiteit en het 'willen ontdekken' te stimuleren. Bij de iets oudere kinderen wordt het samenwerken belangrijker als het kind daar rijp voor is, niet wanneer een volwassene het in zijn plaats beslist.'

Geneviève Ostyn

Voor meer inlichtingen: Achilles vzw, Luk Depelchin, Populierendallaan 60, 1850 Grimbergen, tel. 0477/75 63 46. E-mail: luk.depelchin@ociv.org.

FOTO: RITA DANIELS

Learning through movement

It has long been known that young people in Belgium are in poor physical condition. One can adduce a whole host of reasons for their relative lack of bodily movement, says Emile Rousseaux, a former top volleyball player. These would include 'urbanisation, the 'comfort' culture, mainly passive leisure activities, and increasing individualism (and thus a reluctance to participate in team sports)'. Further, it is also true that the approach taken in youth sports is often too limited. For example, you get a 16 year-old football player who can't do handstands. There have been complaints about this situation for years, but Rousseaux and his team are actually trying to do something about it with their 'Movement School in Grimbergen. There, children aged three to ten learn how to move on a 'movement course', where attention is devoted to their complete physical and mental development.

32

Aan de Belgische mentaliteit heeft hij even moeten wennen. Gereserveerder in de omgang en gesteld op privacy, dat vond Noorderbuur Leendert van den Beukel (37) in het begin het meest frappant aan zijn burens in de rand. 'Ten behoeve van mijn werk als headhunter had ik om het even waar kunnen gaan wonen. Maar Brussel is nu eenmaal de hoofdstad van Europa en het heeft geen zin tegen de stroom in te roeien. Bovendien voel ik me bijzonder goed in Overijse.'

'Precies omdat Overijse een Vlaamse gemeente is viel onze keuze daarop toen ik in 1995 voor mijn baan naar België werd overgeplaatst. Ik ben Nederlander en mijn Duitse echtgenote sprak al wat Nederlands, dus dat was makkelijk. We hebben ook wel in Sterrebeek rondgekeken voor een huis, maar daar zinde het vliegtuiglawaaï ons niet. Tervuren viel ook in onze smaak, maar uiteindelijk is het toch Overijse geworden vanwege de ideale ligging tussen Brussel en Leuven. We gaan regelmatig naar Leuven, want het is er minder druk dan in de hoofdstad, de mensen spreken er Nederlands en het is er gezellig vertoeven.

Overijse een verademing na Frankfurt en New York

Gezonde mix

We wonen bijzonder graag in Overijse. Ik heb in Frankfurt en New York gewoond en gewerkt alvorens mij hier te vestigen, dus ik kan vergelijken. Het bijzondere aan Overijse is dat het een echte landelijke gemeente is en toch vlakbij de stad ligt. Hoewel er heel wat buitenlanders wonen bestaat onze kennissenkring uit een gezonde mix van Vlamingen en expats. Mijn vrouw is lid van allerlei clubs, zoals de American Women's Club, British Childbirth Trust en de Deutsche Gemeinde. Daarnaast organiseert ze met een paar vriendinnen het Babycafé, een ontmoetingsplaats voor moeders met jonge kinderen. Vooral via de kinderen komen we in contact met Belgen. Maar eigenlijk hangt alles ervan af hoe je zelf naar de mensen toe stapt. Vlamingen houden in het begin wat afstand én ze zijn bijzonder gesteld op hun privacy, wat ik op zich wel aangenaam vind.

Vooral mijn echtgenote heeft wat aanpassingsproblemen gehad. In Duitsland zijn regels ook écht regels waar iedereen zich strikt aan houdt, zeker in het verkeer. In het begin toen we hier woonden kwam ze eens helemaal overstuurd thuis omdat andere automobilisten tot twee keer toe geen voorrang van rechts hadden verleend. Maar al bij al appreciëren we de vrijheid en de lossere manier van leven hier. Het is een kwestie van geven en nemen.'

Stemplicht schrikt af

'Aan de gemeenteraadsverkiezingen heb ik niet deelgenomen. Niet dat het mij koud laat, ik weet genoeg over het reilen en zeilen in de gemeente om er over te kunnen oordelen. Wat mij vooral stoort is de stemplicht die je opgelegd krijgt als je je inschrijft. Als

ik plots naar het buitenland moet in een verkiezingsperiode, heb ik geen zin om een boete te betalen omdat ik niet ben gaan stemmen. Het is goed dat we als buitenlander de mogelijkheid krijgen om deel te nemen aan de verkiezingen, maar die dwang is er teveel aan. Lokaal is er ook iets dat mij verbaasde. Overijse is overwegend Nederlandstalig, maar toch pakken de Vlamingen uit met een drietalige campagne. Dat lijkt mij wat inconsequent als je opkomt voor een eentalige gemeente. Hoewel ik niet ben gaan stemmen, zou ik toch bereid zijn mee richting te geven aan het beleid, tenminste als dat

'Eigenlijk hangt alles ervan af hoe je zelf naar de mensen toe stapt'

te combineren valt met mijn baan en vrijetijdsbesteding. In onze straat (de Kouterstraat) heb ik de koe al eens bij de hoorns gevat omdat ik vond dat er te hard werd gereden; bijna 90/u terwijl maximum 50/u is toegelaten. Ik heb naar de gemeente geschreven en enkele weken later werd de zaak al besproken in de gemeenteraad. Ik ben bereid me te engageren in de gemeente, zeker nu we beslist hebben hier te blijven wonen.'

Leendert van den Beukel

Des Pays-Bas à Overijse

La carrière de notre voisin d'Outre-Moerdijk, Leendert van den Beukel, l'a amené à venir s'installer en 1995 en Belgique. 'Nous nous plaignons énormément à Overijse. J'ai vécu à Francfort et à New-York, ce qui me permet de comparer. Le charme d'Overijse tient à ce qu'il s'agit d'une véritable commune rurale, mais en même temps toute proche de la ville.' Il lui a fallu un temps pour s'habituer à la mentalité belge. 'Ce sont surtout les enfants qui nous permettent d'entrer en contact avec les Belges. Les Flamands aiment préserver tout d'abord une certaine distance, mais en fait tout dépend de la manière dont vous-même vous abordez les gens. Mon épouse allemande, en particulier, a éprouvé quelques difficultés à s'adapter. En Allemagne, les règles sont vraiment des règles, pas ici. Mais dans l'ensemble, nous apprécions le mode de vie relax qui prévaut ici. Le tout est de trouver la juste mesure.'